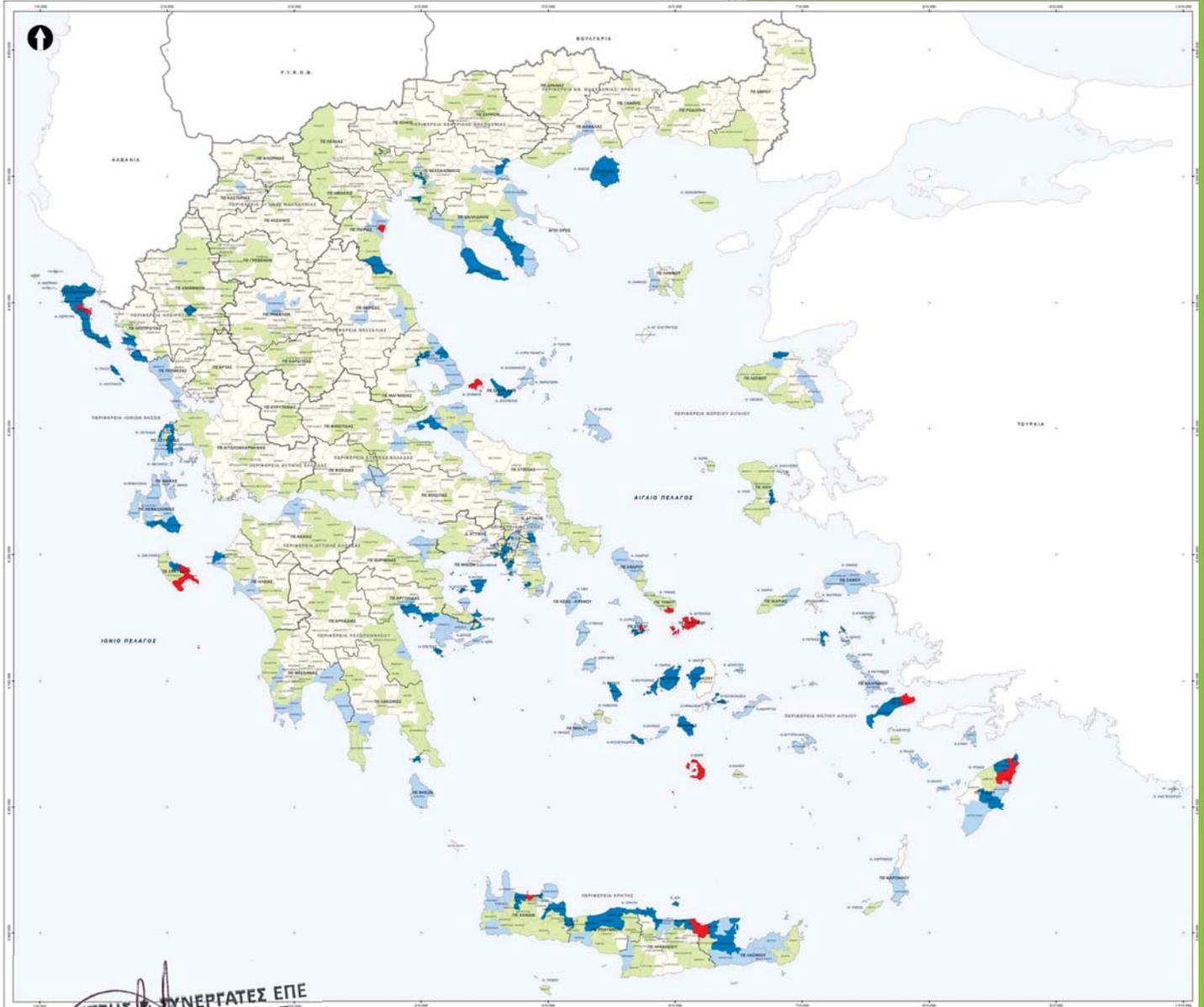

Στάδιο 1: ΕΛΕΓΧΟΣ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ
ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Ι. ΦΡΑΝΤΖΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ
ΜΕΛΕΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΖΙΝΝΗ 80 - ΑΘΗΝΑ 117 41
ΑΦΜ: 095619900 ΔΟΥ: Α' ΑΘΗΝΩΝ
ΑΡΙΘ. ΓΕΜΗ: 6770103000
ΤΗΛ. 210 9846853 - ΦΑΧ: 210 9813442

Σύνταξη Μελέτης
Ι. Φραντζής και συνεργάτες ΕΠΕ

Αθήνα

Σεπτέμβριος 2025

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1.1	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	1
1.2	ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	6
1.3	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	10
2	ΣΤΑΔΙΟ 1 – ΈΛΕΓΧΟΣ	12
2.1	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΙΘΑΝΟ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ	12
2.1.1	Στόχοι του σχεδίου	12
2.1.2	Βασικά χαρακτηριστικά και δραστηριότητες του σχεδίου	13
2.2	ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ NATURA 2000 ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥΣ	19
2.2.1	Οικότοποι και είδη για τα οποία χαρακτηρίστηκαν οι τόποι και στόχοι διατήρησής τους	19
2.3	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ NATURA 2000	28
2.3.1	Μέγεθος και κλίμακα.....	28
2.3.2	Απόσταση από τους τόπους Natura 2000	28
2.3.3	Δέσμευση γης (άμεση/ έμμεση).....	28
2.3.4	Απαιτούμενοι πόροι (π.χ. υδροληψία, εκσκαφή εδάφους/ ορυκτών)	29
2.3.5	Εκπομπές (απόρριψη στο έδαφος, το νερό ή τον αέρα).....	29
2.3.6	Απαιτήσεις σχετικά με τη μεταφορά.....	30
2.3.7	Διάρκεια και χρονοδιάγραμμα κατασκευής, λειτουργίας, παροπλισμού	30
2.4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ NATURA 2000 ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟΨΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ	31
2.4.1	Μείωση της έκτασης οικοτόπου, υποβάθμιση ή κατακερματισμός οικοτόπου ..	31

2.4.2	Ενοχλήσεις με επιπτώσεις στα είδη, μείωση των πληθυσμών και της πυκνότητας των ειδών	31
2.4.3	Αλλαγές στις οικολογικές λειτουργίες και/ ή τα χαρακτηριστικά, οι οποίες είναι σημαντικές για τις οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων και των ειδών (π.χ. ποιότητα και ποσότητα υδάτων)	32
2.4.4	Παρεμβολή στις βασικές σχέσεις που ορίζουν τη δομή και τη λειτουργία του τόπου	32
2.5	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΑΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ Η ΕΡΓΑ	33
2.5.1	Κατάλογος και περιγραφή των έργων που ενδέχεται να συντελούν στις σωρευτικές επιπτώσεις	33
2.5.2	Παράγοντες επιπτώσεων που πρέπει να εξετάζονται για σωρευτικές επιπτώσεις	36
2.5.3	Εκτίμηση της έκτασης και της σημασίας των σωρευτικών επιπτώσεων λαμβανομένων υπόψη των ειδικών στόχων διατήρησης για τον συγκεκριμένο τόπο.....	37
2.6	ΚΡΙΤΗΡΙΑ για την εκτίμηση της σημασίας, δείκτες σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών στόχων διατήρησης	39
2.6.1	Βαθμός απώλειας οικοτόπων (απόλυτος, σχετικός), αλλαγές στη δομή των οικοτόπων	39
2.6.2	Κίνδυνος μετατόπισης πληθυσμών ειδών, επίπεδο ενόχλησης, μείωση της περιοχής ενδημίας των ειδών, της περιοχής τροφής, των περιοχών καταφυγίων, μεταβολή των ευνοϊκών συνθηκών για την αναπαραγωγή	39
2.6.3	Σημασία των επηρεαζόμενων οικοτόπων και ειδών, π.χ. αντιπροσωπευτικότητα, τοπική ποικιλία.....	39
2.6.4	Σημασία του τόπου (π.χ. όριο της περιοχής κατανομής για ορισμένους οικοτόπους και είδη, συνδεδειγμένος ρόλος, σημαντικός για την οικολογική συνδεσιμότητα)	40
2.6.5	Διακοπή ή μεταβολή των οικολογικών λειτουργιών.....	40
2.6.6	Αλλαγές σε βασικά οικολογικά χαρακτηριστικά του τόπου (π.χ. ποιότητα υδάτων)	40
2.7	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	41

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 2-1: Κατηγοριοποίηση του Εθνικού χώρου με βάση την χωρική διάρθρωση των τουριστικών επενδύσεων.....	14
Πίνακας 2-3 Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για τα είδη χλωρίδας και πανίδας του παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ο αστερίσκος «*» υποδηλώνει ότι το εν λόγω είδος είναι είδος προτεραιότητας.	21
Πίνακας 2-4 Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για τους τύπους οικοτόπων του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ο αστερίσκος «*» υποδηλώνει τύπους οικοτόπων προτεραιότητας.....	27
Πίνακας 2-5 Σχέδια που ενδέχεται να συντελούν σε σωρευτικές επιπτώσεις με το ΕΧΠ-Τ...	33

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1-1 Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τους τόπους Natura 2000: τρία στάδια της διαδικασίας του άρθρου 6 παράγραφοι 3 και 4 (πηγή: 2021/C 437/01).....	3
Εικόνα 2-1 Χάρτης αποτύπωσης της κατηγοριοποίησης του εθνικού χώρου σε ανάλυση ΔΕ. Με κόκκινο σημειώνονται οι περιοχές Α, με μπλε οι Β, με γαλάζιο οι Γ, με πράσινο οι Δ και με μπεζ οι Ε.	15
Εικόνα 2-2 Περιοχές δράσεων Σχεδίων που ελέγχονται ως προς τις δυνητικές σωρευτικές επιπτώσεις. Οι χρωματικές απεικονίσεις των ΔΕ αφορούν περιοχές του ΕΧΠ-Τ.....	35

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

Όνοματεπώνυμο	Ειδικότητα	Θέση / Καθήκοντα
Ιωάννης Φραντζής	Μηχανικός Περιβάλλοντος MSc	Συντονιστής μελέτης
Δημήτριος Αργυρόπουλος	Πολιτικός Μηχανικός Υγιεινολόγος	Διαχείριση μελέτης και επιστημονικός υπεύθυνος
Ισμήνη Γκουρτσούλη - Αντωνιάδου	Βιολόγος (ΕΚΠΑ), MSc Οικολογία, Εξέλιξη και Βιολογία Διατήρησης (Imperial College London, 2020)	Φυσικό περιβάλλον Βιοποικιλότητα
Αντώνης Φραντζής	Ηλεκτρολόγος Μηχανικός	Υποδομές
Σωκράτης Τσιγαρδάς	Μηχανικός Περιβάλλοντος, MSc Διαχείριση Υδατικών Πόρων MSc Χωροταξία	Θέματα χωροταξίας και υδατικών πόρων, Χαρτογράφηση
Μυρτώ Αργυροπούλου- Παπά	Χημικός Μηχανικός (ΕΜΠ) MSc DIC Environmental Engineering and Business Management	Ατμόσφαιρα-Θόρυβος
Γεωργία Θεοδωροπούλου	Γεωλόγος (ΕΚΠΑ)	Γεωλογία-Έδαφος
Κωνσταντίνος Μάντζιος	Μηχανικός Περιβάλλοντος, MSc Διαχείριση Υδατικών Πόρων	Υδατικό περιβάλλον- Υγρά απόβλητα- Επαναχρησιμοποίηση
Σάββας Παπαδόπουλος	Μηχανικός Περιβάλλοντος	Ανθρωπογενές περιβάλλον
Μαρτσέλα Κατσανεβάκη	Μηχανικός Περιβάλλοντος	Περιβαλλοντική Νομοθεσία
Κωνσταντίνος Κατσούλης	Μηχανικός Περιβάλλοντος	Υποδομές
Αντώνης Σκορδίλης	Δρ. Οικολογίας Φυτών Παν/μίου Αθηνών Αρχιτέκτων Τοπίου	Οικοσυστήματα
Κωνσταντίνος Γιαννούχος	Δασολόγος	Δασικά
Κίμων Χατζημπίρος	Καθηγητής Οικολογίας ΕΜΠ (ομότιμος)	Σύμβουλος
Ρεβέκκα Μπατμάνογλου	Χημικός (ΕΚΠΑ)	Σύμβουλος
Αφροδίτη Τσιαργαλή	Αρχιτέκτων Τοπίου ΤΕ	Τοπίο, Χαρτογράφηση
Μαρία Τσάκωνα	Μηχανικός Περιβάλλοντος	Ανθρωπογενές περιβάλλον

1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΕΟΥΣΑΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

Αντικείμενο της παρούσας έκθεσης είναι η Δέουσα Εκτίμηση (ΔΕ) Επιπτώσεων του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου (ΕΧΠ) του Τουρισμού (Τσακίρης κ.α., 2024). Αυτή διενεργείται στο πλαίσιο της Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης, κατά το άρθρο 6§3 της Οδηγίας 92/434/ΕΟΚ, και εκτιμά τις επιπτώσεις του σχεδίου στα είδη και τους οικοτόπους της εν λόγω Οδηγίας καθώς και της Οδηγίας των Πτηνών. Η δέουσα εκτίμηση διεξάγεται σύμφωνα με το πλέον πρόσφατο έγγραφο μεθοδολογικής καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την ανακοίνωση 2021/C437/01 σχετικά με την «Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura2000 Μεθοδολογική καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους».

Το άρθρο 6 παράγραφοι 3 και 4 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ ορίζει τα εξής:

«3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.

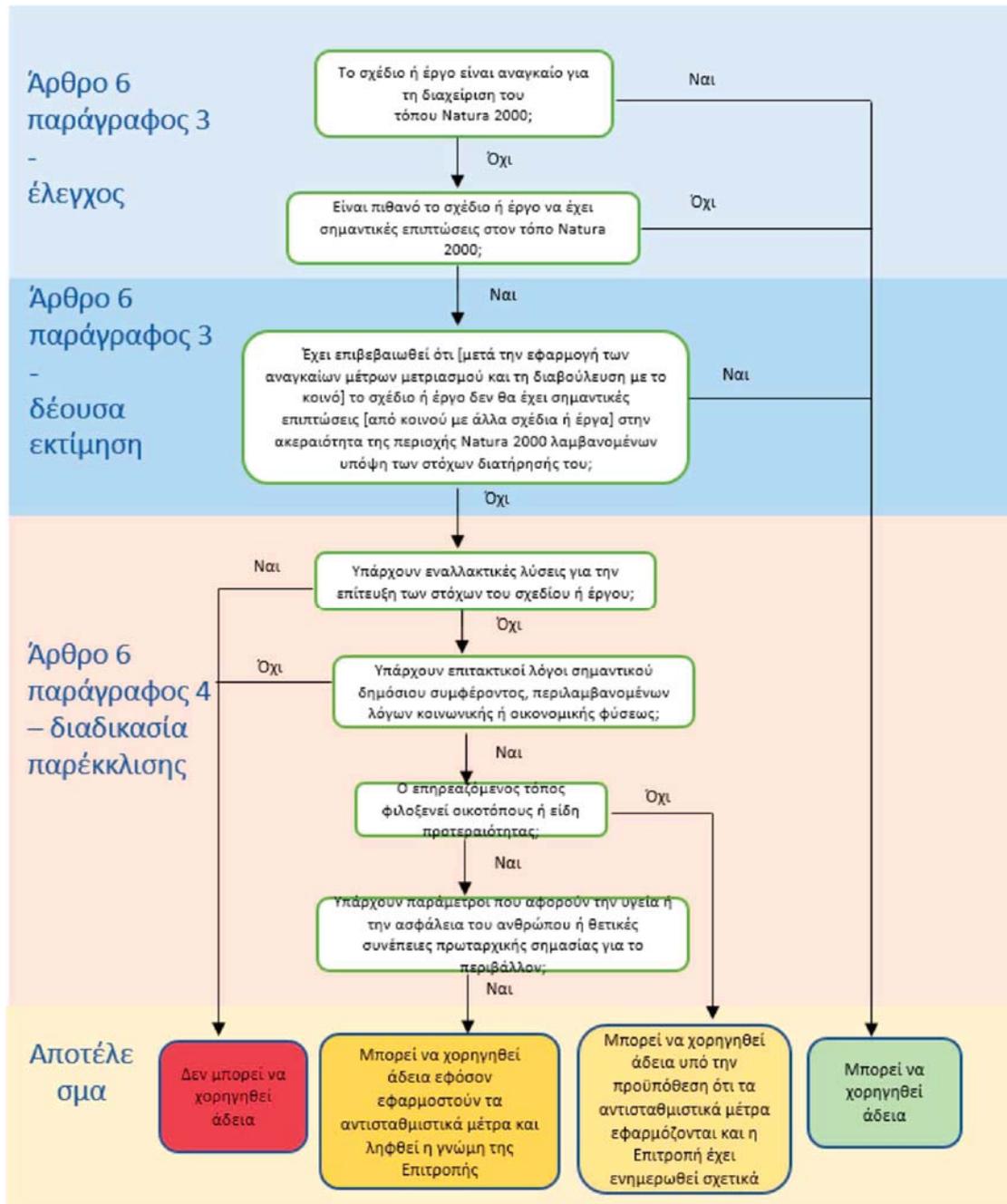
4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε. Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον, ή, κατόπιν γνωμοδοτήσεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος».

Το άρθρο 6 παράγραφοι 3 και 4 καθορίζει μια σταδιακή διαδικασία για την εκτίμηση σχεδίων ή έργων τα οποία είναι πιθανόν να έχουν επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει τρία κύρια στάδια:

Πρώτο στάδιο: έλεγχος. Το πρώτο μέρος της διαδικασίας αποτελείται από ένα στάδιο προκαταρκτικής αξιολόγησης («έλεγχος») προκειμένου να διαπιστωθεί αν ένα σχέδιο ή έργο είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση τόπου Natura 2000, και, αν δεν ισχύει κάτι τέτοιο, τότε αν είναι δυνατόν να επηρεάσει σημαντικά τον τόπο (είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα) λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου.

Δεύτερο στάδιο: η δέουσα εκτίμηση. Εάν δεν μπορούν να αποκλειστούν πιθανές σημαντικές επιπτώσεις, το επόμενο στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει την εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου (είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα) με βάση τους στόχους διατήρησης του τόπου, και τη διαπίστωση σχετικά με το αν θα επηρεάσει την ακεραιότητα του τόπου Natura 2000, λαμβανομένων υπόψη τυχόν μέτρων μετριασμού. Εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές να αποφασίσουν αν θα εγκρίνουν ή όχι το σχέδιο ή το έργο, υπό το πρίσμα των διαπιστώσεων της δέουσας εκτίμησης.

Τρίτο στάδιο: παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφος 3 υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας διέπεται από το άρθρο 6 παράγραφος 4. Το στάδιο αυτό ενεργοποιείται μόνο εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης, ο υπεύθυνος υλοποίησης του έργου θεωρεί ότι το σχέδιο ή έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος. Αυτό είναι δυνατόν μόνον εάν δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, αν οι επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος είναι δεόντως αιτιολογημένοι και αν θεσπίζονται κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα για να διασφαλιστεί ότι προστατεύεται η συνολική συνοχή του Natura 2000

Εικόνα 1-1 Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τους τόπους Natura 2000: τρία στάδια της διαδικασίας του άρθρου 6 παράγραφοι 3 και 4 (πηγή: 2021/C 437/01)

Σύμφωνα με το πλέον πρόσφατο έγγραφο μεθοδολογικής καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την ανακοίνωση 2021/C437/01 σχετικά με την «Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura2000 Μεθοδολογική καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους», ο στρατηγικός σχεδιασμός καθιστά πολύ πιο εύκολη την εξέταση των πιθανών επιπτώσεων των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων σε τόπους Natura 2000 σε ευρύτερη κλίμακα και με ολοκληρωμένο τρόπο. Με αυτόν τον τρόπο, οι ευαίσθητες των τόπων λαμβάνονται υπόψη

σε πρώιμο στάδιο, όταν υπάρχουν περισσότερες επιλογές για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων, ενώ ταυτόχρονα μειώνονται οι πιθανές περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Αυτό θα βοηθήσει, μεταξύ άλλων, στον εντοπισμό κατάλληλων ή ακατάλληλων τόπων για συγκεκριμένες δραστηριότητες και στην ελαχιστοποίηση του κινδύνου πιθανών συγκρούσεων με τόπους Natura 2000 σε επίπεδο μεμονωμένων έργων.

Σημειώνεται ότι το άρθρο 6 παράγραφος 3 της οδηγίας για τους οικοτόπους ισχύει για όλα τα σχέδια (πέραν των έργων) που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίδραση στους τόπους Natura 2000. Ο όρος «σχέδιο» έχει ευρεία έννοια και συμπεριλαμβάνει σχέδια χρήσης γης και θαλάσσια χωροταξικά σχέδια, καθώς και τομεακά σχέδια ή προγράμματα. Η αξιολόγηση των σχεδίων ακολουθεί τα ίδια βήματα με αυτή των έργων. Ωστόσο, όπως σημειώνεται και στην ανακοίνωση της Επιτροπής (2021/C437/01), υπάρχουν επίσης ορισμένες ιδιαιτερότητες στην αξιολόγηση των σχεδίων. Αυτές οι ιδιαιτερότητες αφορούν πιθανούς περιορισμούς και απαγορεύσεις και κατάλληλες προσεγγίσεις που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να ξεπεραστούν οι δυσκολίες και οι αβεβαιότητες που συνδέονται με την έλλειψη λεπτομερών στοιχείων ή τον ανεπαρκή ορισμό όλων των στοιχείων, συνιστωσών και δράσεων του σχεδίου. Και στην περίπτωση της παρούσας έκθεσης, ισχύουν οι σχετικές παρατηρήσεις της προαναφερθείσας ανακοίνωσης, ότι δηλαδή το επίπεδο λεπτομέρειας του σχεδίου, θα καθορίσει το εύρος και την έκταση της δέουσας εκτίμησης. Σε κάθε περίπτωση η εκτίμηση στοχεύει στον εντοπισμό ευαίσθητων ή ευάλωτων περιοχών ή άλλων πιθανών κινδύνων ή συγκρούσεων με τόπους του δικτύου Natura 2000, ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη σε μεταγενέστερα στάδια της διαδικασίας σχεδιασμού.

Η Δέουσα Εκτίμηση (ΔΕ) για το υπό μελέτη σχέδιο είναι ανάλογη του γεωγραφικού εύρους, του επιπέδου λεπτομέρειας του σχεδίου και της φύσης και της έκτασης των πιθανών επιπτώσεων. Στις περιπτώσεις που δεν είναι εφικτή η λεπτομερής ανάλυση όλων των πιθανών επιπτώσεων σε μεμονωμένους τόπους σε αυτό το στάδιο γίνεται προσπάθεια επαρκούς ανάλυσης ώστε να προσδιοριστούν:

- οι βασικές επιπτώσεις στο επίπεδο του δικτύου Natura 2000, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν, καθώς και των πιθανών επιπτώσεων στη συνδεσιμότητα των τόπων και, υπό το πρίσμα των εθνικών ή περιφερειακών στόχων διατήρησης για είδη και οικοτόπους που προστατεύονται από τις οδηγίες για τα πτηνά και τους οικοτόπους, όπου υπάρχουν·
- πιθανά ευρύτερα μέτρα μετριασμού, όπως ο αποκλεισμός περιοχών με ευαίσθητη βιοποικιλότητα ή η εφαρμογή ορισμένων προτύπων και βέλτιστων πρακτικών (π.χ. ελάχιστη

πυκνότητα διαβάσεων άγριας ζωής, χρήση πετασμάτων προστασίας από τον θόρυβο, σεβασμός των περιόδων αναπαραγωγής) :

— πιθανές εναλλακτικές λύσεις, συμπεριλαμβανομένων διαφορετικών τοποθεσιών για έργα ή διαφορετικών μεθόδων για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων (π.χ. χρήση διαφορετικών τρόπων μεταφοράς ή τεχνολογιών για την παραγωγή ενέργειας) :

— πιθανές σωρευτικές επιπτώσεις, λαμβανομένων υπόψη άλλων υφιστάμενων ή προτεινόμενων σχεδίων, προγραμμάτων και στρατηγικών.

1.2 ΓΕΝΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η Δέουσα Εκτίμηση ενός σχεδίου, όπως προαναφέρθηκε, περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

Στάδιο 1: Έλεγχος (screening).

Στο πρώτο αυτό στάδιο εξετάζεται η **πιθανότητα ένα σχέδιο να έχει σημαντικές επιπτώσεις** σε έναν τόπο Natura 2000, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα. Εάν η πιθανότητα σημαντικών επιπτώσεων δεν μπορεί να αποκλειστεί πέρα από κάθε εύλογη αμφιβολία, το σχέδιο ή έργο θα πρέπει να υποβληθεί σε πλήρη δέουσα εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3.

Η ανάλυση περιλαμβάνει τέσσερα βήματα:

1. Διαπίστωση αν το σχέδιο είναι **άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση των τόπων Natura 2000**, δηλαδή αν συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων διατήρησης του τόπου ή των τόπων. Ο όρος «διαχείριση» αναφέρεται στη διαχείριση διατήρησης ενός τόπου. Συνεπώς, εάν μια δραστηριότητα είναι άμεσα συνδεδεμένη και αναγκαία για την επίτευξη των στόχων διατήρησης, απαλλάσσεται από την απαίτηση εκτίμησης.
2. Περιγραφή του σχεδίου ή έργου και των παραγόντων επιπτώσεών του. Κατά την περιγραφή προσδιορίζονται όλες οι πτυχές οι οποίες, είτε μεμονωμένα ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, υπάρχει πιθανότητα να επηρεάσουν τον τόπο Natura 2000. Για τα σχέδια συλλέγονται και αναλύονται κατάλληλα στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εκάστοτε σχεδίου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει ενδεχόμενο να έχουν, μεμονωμένα ή συλλογικά, σημαντική επίπτωση στους τόπους Natura 2000, μεταξύ άλλων σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα.
3. Προσδιορισμός των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν από το σχέδιο ή έργο. Εκτιμάται η πιθανότητα και η δυνητική σημασία των επιπτώσεων σε συνδυασμό με άλλα έργα ή σχέδια.
4. Εκτίμηση του κατά πόσον μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο σημαντικών επιπτώσεων λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου.
5. Συμπεράσματα: απόφαση βάσει του αποτελέσματος του ελέγχου

Στάδιο 2: Δέουσα εκτίμηση.

Εάν κατά τον έλεγχο που προηγήθηκε δεν μπορούν να αποκλειστούν πιθανές σημαντικές επιπτώσεις, το επόμενο στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει την εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου (είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα) με βάση τους στόχους διατήρησης των τόπων.

Συνεπώς, σκοπός της δέουσας εκτίμησης είναι να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις που συνεπάγεται το σχέδιο ή έργο καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, σε σχέση με τους στόχους διατήρησης του τόπου.

Κατόπιν, αποτελεί ευθύνη της αρμόδιας αρχής να διαπιστώσει αν το σχέδιο ή έργο θα παραβιάσει την ακεραιότητα του οικείου τόπου ή όχι, και συνεπώς αν το σχέδιο ή έργο μπορεί να εγκριθεί ή όχι.

Συνοπτικά, η δέουσα εκτίμηση περιλαμβάνει τα ακόλουθα βήματα:

1. Βήμα 1. Συλλογή πληροφοριών σχετικά με το έργο ή το σχέδιο και τους οικείους τόπους Natura 2000. Στις απαιτούμενες πληροφορίες για τη δέουσα εκτίμηση περιλαμβάνεται περιγραφή των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν, των ειδών και των οικοτόπων που έχουν σημαντική παρουσία στον τόπο (τα αποκαλούμενα στοιχεία χαρακτηρισμού) και των στόχων διατήρησής τους, καθώς και περιγραφή του σχεδίου ή έργου και των ενδεχόμενων επιπτώσεών του στους στόχους διατήρησης του τόπου. Μέρος αυτών των πληροφοριών ενδεχομένως να έχει ήδη συλλεγεί κατά το στάδιο του ελέγχου, αλλά συνήθως για τη δέουσα εκτίμηση απαιτούνται πιο αναλυτικές πληροφορίες. Ο καθορισμός του αντικειμένου (πεδίο εφαρμογής της εκτίμησης επιπτώσεων). Θα περιλαμβάνει κατά κανόνα περιγραφή του τόπου, περιγραφή του σχεδίου ή έργου και προσδιορισμό των δυνητικών επιπτώσεων στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου. Θα πρέπει να αναφέρεται η αρχική κατάσταση του τόπου (δηλαδή η κατάσταση των προστατευόμενων οικοτόπων και ειδών που έχουν σημαντική παρουσία στον τόπο, οι ειδικοί για τον τόπο στόχοι διατήρησης, καθώς και άλλα στοιχεία που καθορίζουν την ακεραιότητα και τη σημασία του τόπου για τη συνοχή του δικτύου), η οποία θα πρέπει να προσδιοριστεί και να εξεταστεί κατά τη δέουσα εκτίμηση, το επίπεδο λεπτομέρειας της ανάλυσης, οι μέθοδοι, τα κριτήρια για την αξιολόγηση της σημασίας, οι τύποι μέτρων μετριασμού και οι εναλλακτικές λύσεις προς ανάλυση κ.λπ.

- Μεταξύ των πληροφοριών αναφοράς για τους τόπους Natura 2000 και τα χαρακτηριστικά τους είναι η Κατάσταση διατήρησης οικοτόπων και ειδών, τάσεις, κύριες απειλές και πιέσεις τις οποίες υφίστανται (στη βιογεωγραφική περιοχή και σε εθνικό επίπεδο), ειδικά στην περίπτωση του σχεδίου που έχει εθνική κάλυψη. Πηγές των πληροφοριών αυτών είναι οι εθνικές εκθέσεις για την κατάσταση διατήρησης του άρθρου 17 της οδηγίας για τους οικοτόπους και του άρθρου 12 της οδηγίας των πτηνών.
 - Μεταξύ των πληροφοριών αναφοράς για το σχέδιο είναι τα πλήρη χαρακτηριστικά του σχεδίου (όπως η συνολική έκταση που επηρεάζεται από το σχέδιο, εκπομπές, χρήση φυσικών πόρων). Επίσης τα χαρακτηριστικά άλλων έργων ή σχεδίων που ενδέχεται να προκαλέσουν σωρευτικές επιπτώσεις με το σχέδιο.
2. Βήμα 2. Εκτίμηση των επιπτώσεων που συνεπάγεται το σχέδιο ή έργο καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου μεμονωμένα ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου. Περιλαμβάνονται οι εξής δραστηριότητες:
- Προσδιορισμός των στόχων διατήρησης των τόπων Natura 2000 που επηρεάζονται από το σχέδιο ή έργο
 - Προσδιορισμός και αξιολόγηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου
 - Εκτίμηση των σωρευτικών επιπτώσεων με άλλα σχέδια και έργα
3. Βήμα 3. Προσδιορισμός των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου στην ακεραιότητα του τόπου Natura 2000
4. Βήμα 4. Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων
5. Βήμα 5. Συμπεράσματα της δέουσας εκτίμησης.
6. Βήμα 6. Συμπληρωματικές εκτιμήσεις: διαβουλεύσεις, ποιότητα της δέουσας εκτίμησης, πρόσβαση στη δικαιοσύνη

Στάδιο 3: Διαδικασία βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 4. Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας διέπεται από το άρθρο 6 παράγραφος 4. Το στάδιο αυτό ενεργοποιείται μόνο εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης, ο υπεύθυνος υλοποίησης του έργου θεωρεί ότι το σχέδιο ή έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος. Αυτό είναι δυνατόν μόνον εάν δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, αν οι

επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος είναι δεόντως αιτιολογημένοι και αν θεσπίζονται κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα για να διασφαλιστεί ότι προστατεύεται η συνολική συνοχή του δικτύου Natura 2000.

1. Εξέταση εναλλακτικών λύσεων
2. Εξέταση επιτακτικών λόγων σημαντικού δημοσίου συμφέροντος (ΕΛΣΔΣ)
3. Προσδιορισμός, αξιολόγηση και θέσπιση αντισταθμιστικών μέτρων
 - α) Κύριοι τύποι αντισταθμιστικών μέτρων
 - β) Κατευθυντήριες αρχές για τον καθορισμό αντισταθμιστικών μέτρων και στόχων
 - γ) Χρόνος της αντιστάθμισης
 - δ) Αξιολόγηση και παρακολούθηση αντισταθμιστικών μέτρων βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 4
 - ε) Καθορισμός αντισταθμιστικών μέτρων για σχέδια

1.3 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΠΑΡΟΥΣΑΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Στην παρούσα μελέτη θα ληφθούν υπόψη όλα τα στοιχεία της γενικής μεθοδολογίας του προηγούμενου κεφαλαίου. Εν τούτοις η δομή της μελέτης και η ανάλυση θα ακολουθήσει μια πιο περιεκτική εξέταση, σύμφωνη με τις υποδείξεις και πάλι της ανακοίνωσης της επιτροπής (2021/C437/01). Συγκεκριμένα, όπως αναφέρεται για το στάδιο 1, καθώς η απλή πιθανότητα να υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις στον τόπο ενεργοποιεί την ανάγκη διενέργειας δέουσας εκτίμησης, η εν λόγω απόφαση μπορεί να ληφθεί είτε μετά από διεξοδική εξέταση του σχεδίου ή έργου, είτε βάσει μιας απλής ανάλυσης όταν αναμένεται ήδη ότι υπάρχει πιθανότητα σημαντικών επιπτώσεων (λόγω του τύπου, του μεγέθους ή της κλίμακας του σχεδίου ή έργου, των χαρακτηριστικών του τόπου Natura 2000 ή εξαιτίας του υψηλού κινδύνου συνδυαστικών επιπτώσεων με άλλα σχέδια ή έργα). Αυτό επιτρέπει την έναρξη της δέουσας εκτίμησης το συντομότερο δυνατόν. Ετσι, στην παρούσα, το στάδιο 1, ο έλεγχος του σχεδίου δηλαδή, θα αναπτυχθεί σύμφωνα με το υπόδειγμα ανάλυσης ελέγχου που παρέχεται στο πλαίσιο 8 (box 8) της ανακοίνωσης.

Στο στάδιο 2, η ανάλυση της δέουσας εκτίμησης, εφόσον βέβαια προκύψει η αναγκαιότητά της από το στάδιο 1, θα ακολουθήσει το παράδειγμα περιεχομένου της έκθεσης δέουσας εκτίμησης που παρέχεται στο Πλαίσιο 16 (Box 16).

Για το στάδιο 3, την εφαρμογή δηλαδή του άρθρου 6 παράγραφος 4 της οδηγίας οικοτόπων, εφόσον από το στάδιο 2 προκύψει η ανάγκη διερεύνησής του, θα ακολουθηθεί η γενική μεθοδολογία του προηγούμενου κεφαλαίου, καθώς δεν περιέχονται στην ανακοίνωση της επιτροπής άλλες ειδικότερες μεθοδολογίες.

Ετσι, στο στάδιο 1, έλεγχος του σχεδίου, η ανάλυση θα περιλαμβάνει επιγραμματικά τα παρακάτω:

Στάδιο 1, Έλεγχος Σχεδίου

1. Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου και των βασικών πτυχών που είναι πιθανό να έχουν επιπτώσεις
2. Συνοπτική περιγραφή των τόπων Natura 2000 και των βασικών χαρακτηριστικών τους
3. Περιγραφή των μεμονωμένων πτυχών του σχεδίου που θα μπορούσαν να έχουν επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000
4. Περιγραφή των πιθανών επιπτώσεων σε τόπους Natura 2000 λαμβανομένων υπόψη των ειδικών στόχων διατήρησης που προσδιορίζονται για τα στοιχεία χαρακτηρισμού

5. Περιγραφή των πιθανών επιπτώσεων από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα
6. Κριτήρια για την εκτίμηση της σημασίας, δείκτες σημασίας, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών στόχων διατήρησης
7. Περιγραφή των πτυχών του σχεδίου, ή συνδυασμού πτυχών, που είναι πιθανό να προκαλέσουν σημαντικές επιπτώσεις, καθώς και εκείνων για τις οποίες δεν υπάρχουν πληροφορίες για τη φύση και το μέγεθος των επιπτώσεων που προκαλούν

Στάδιο 2, Δέουσα Εκτίμηση

1. Περιγραφή του σχεδίου
2. Τόποι Natura 2000 που είναι πιθανόν να επηρεαστούν και οι στόχοι διατήρησής τους
3. Εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου αναφορικά με την ακεραιότητα του τόπου
4. Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων
5. Συμπέρασμα
6. Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη σύνταξη της δέουσας εκτίμησης
7. Αποτελέσματα διαβούλευσης

Στάδιο 3, Διαδικασία βάσει του άρθρου 6 παράγραφος 4

1. Εξέταση εναλλακτικών λύσεων
2. Εξέταση επιτακτικών λόγων σημαντικού δημοσίου συμφέροντος (ΕΛΣΔΣ)
3. Προσδιορισμός, αξιολόγηση και θέσπιση αντισταθμιστικών μέτρων

2 ΣΤΑΔΙΟ 1 – ΈΛΕΓΧΟΣ

2.1 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΙΘΑΝΟ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

2.1.1 Στόχοι του σχεδίου

Ο ν. 4447/2016 προσδιορίζει ότι ο χωρικός σχεδιασμός ασκείται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και διακρίνεται, ανάλογα με το χαρακτήρα του, σε στρατηγικό ή ρυθμιστικό. Στην κατηγορία του στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού υπάγονται τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια.

Τα Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια αποτελούν σύνολα κειμένων και διαγραμμάτων, με τα οποία προσδιορίζονται στρατηγικές κατευθύνσεις σε εθνικό επίπεδο, ιδίως, για:

- (α) τη χωρική διάρθρωση και δομή του οικιστικού δικτύου της Χώρας,
- (β) τη χωρική διάρθρωση τομέων ή κλάδων παραγωγικών δραστηριοτήτων και γενικότερα τομέων ανάπτυξης εθνικής σημασίας σε εξειδίκευση της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής εφόσον αυτή εμπεριέχει σχετικές κατευθύνσεις,
- (γ) τη διαμόρφωση πολιτικής γης,
- (δ) την προστασία του πολιτιστικού και φυσικού τοπίου,
- (ε) τη χωρική ανάπτυξη και οργάνωση περιοχών του εθνικού χώρου που έχουν ιδιαίτερη σημασία από χωροταξική, περιβαλλοντική, αναπτυξιακή ή κοινωνική άποψη, όπως είναι ιδίως οι παράκτιες, οι θαλάσσιες και νησιωτικές περιοχές, οι ορεινές και προβληματικές περιοχές,
- (στ) την προώθηση σχεδίων, προγραμμάτων ή έργων χωρικής ανάπτυξης μείζονος σημασίας ή/και διακρατικής, διαπεριφερειακής εμβέλειας.

Το υπό μελέτη Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τον Τουρισμό εντάσσεται στην παραπάνω περίπτωση (β) "χωρική διάρθρωση τομέων ή κλάδων παραγωγικών δραστηριοτήτων", αλλά ταυτόχρονα μετέχει και στις περιπτώσεις (δ) "προστασία του πολιτιστικού και φυσικού τοπίου" και (ε) "χωρική ανάπτυξη και οργάνωση περιοχών του εθνικού χώρου που έχουν ιδιαίτερη σημασία από χωροταξική, περιβαλλοντική, αναπτυξιακή ή κοινωνική άποψη, όπως είναι ιδίως οι παράκτιες, οι θαλάσσιες και νησιωτικές περιοχές, οι ορεινές και προβληματικές περιοχές".

Σκοπός του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό είναι ο προσδιορισμός μακροπρόθεσμων και μεσοπρόθεσμων στόχων και στρατηγικών κατευθύνσεων σε εθνικό επίπεδο για τη χωρική διάρθρωση του τομέα του τουρισμού, με όρους οικονομικής, περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας. Εξαιρετικά σημαντική παράμετρος σε συνάρτηση με τα προηγούμενα είναι ότι ο τουρισμός αποτελεί σήμερα τον πιο δυναμικό τομέα μεγάλου μεγέθους της Ελληνικής οικονομίας, και το ρόλο αυτό αναμένεται ότι θα διατηρήσει και κατά, τουλάχιστον, την περίοδο που θα μεσολαβήσει μέχρι την πρώτη αξιολόγηση του υπό μελέτη ΕΧΠ-Τ.

2.1.2 Βασικά χαρακτηριστικά και δραστηριότητες του σχεδίου

2.1.2.1 Εισαγωγή

Η βασική δραστηριότητα που αφορά το έργο είναι ο τουρισμός (και οι σχετιζόμενες εγκαταστάσεις/δόμηση), ωστόσο αυτός συνδέεται και με άλλες δραστηριότητες για τις οποίες υπάρχουν προτάσεις στο ΕΧΠ-Τ και λειτουργούν υποστηρικτικά, όπως το δίκτυο μεταφορών, οι σταθμοί εισόδου, η ύδρευση και άρδευση, η διαχείριση στερεών και υγρών αποβλήτων, η ενέργεια, οι τηλεπικοινωνίες, η υγεία κλπ.

Το νέο υπό μελέτη ΕΧΠ-Τ εξετάζει την κατηγοριοποίηση του Εθνικού χώρου υπό τρεις οπτικές γωνίες:

- (α) της χωρικής διάρθρωσης σε επίπεδο έντασης του τουριστικού φαινομένου,
- (β) των ειδικών γεωγραφικών χαρακτηριστικών και των τυχόν ειδικών καθεστώτων προστασίας ορισμένων περιοχών και
- (γ) της χωροθέτησης ειδικών μορφών τουρισμού.

Κάθε μία εξ αυτών περιγράφεται συνοπτικά στη συνέχεια, ενώ αναλυτική παρουσίασή τους έγινε τόσο στη ΣΜΠΕ όσο και στο σχέδιο της ΚΥΑ του νέου Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τον Τουρισμό (ΕΧΠ-Τ), όπως αναρτήθηκαν στη φάση διαβούλευσης.

2.1.2.2 *Κατηγοριοποίηση εθνικού χώρου βάσει της χωρικής διάρθρωσης σε επίπεδο έντασης του τουριστικού φαινομένου. Κατευθύνσεις και ρυθμίσεις ανά τύπο περιοχών.*

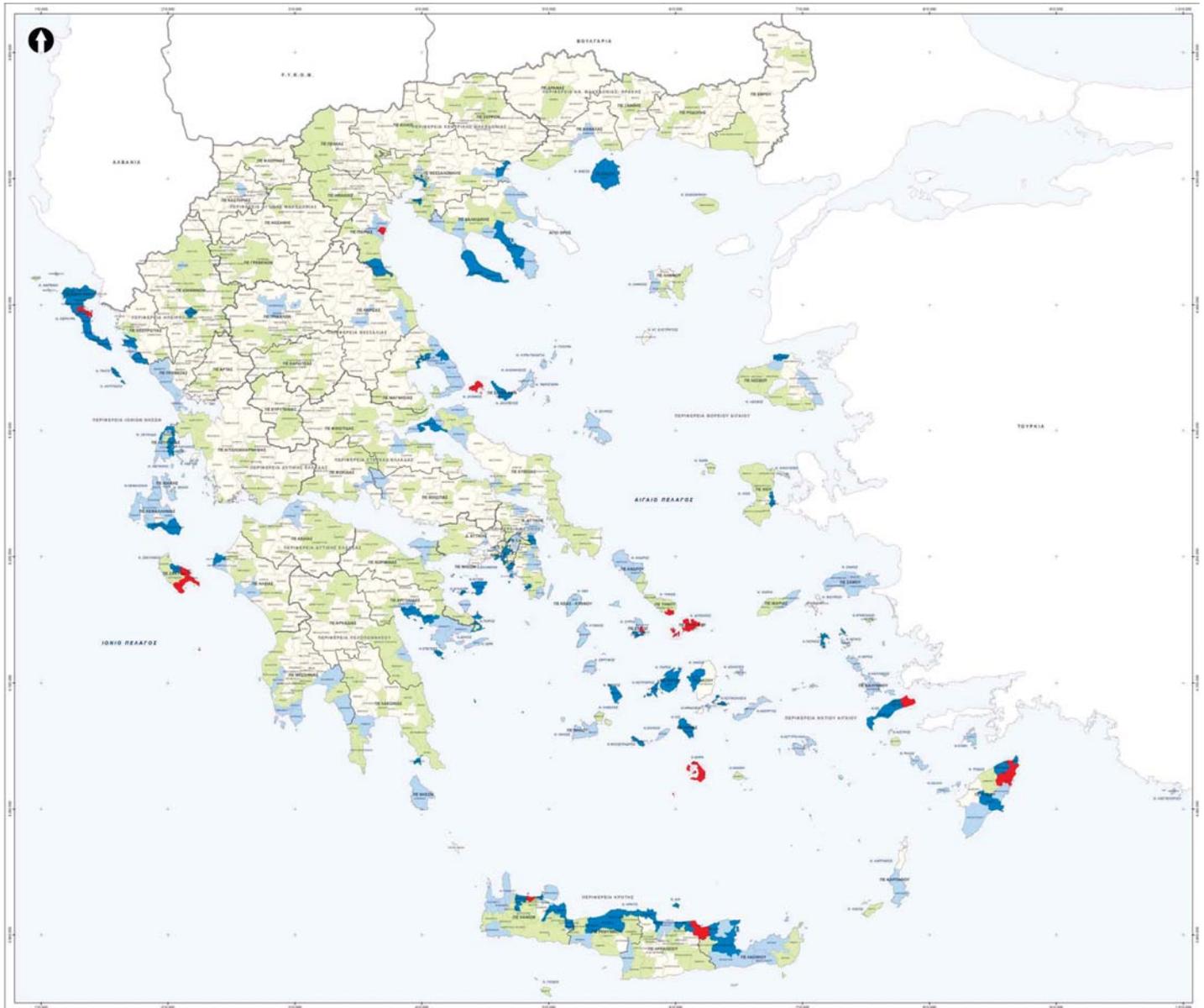
Η κατηγοριοποίηση του εθνικού χώρου μέσω της χωρικής διάρθρωσης του τουρισμού εκτιμάται με την χρήση ορισμένων δεικτών έντασης της τουριστικής δραστηριότητας. Δεδομένης της ποικιλομορφίας των μορφών τουρισμού, ως βασική παράμετρος χρησιμοποιείται ο αριθμός των κλινών των τουριστικών καταλυμάτων, που αποτελεί σε όλες τις περιπτώσεις τον κοινό παρονομαστή των τουριστικών ροών.

Ετσι, προσδιορίστηκαν οι κατηγορίες περιοχών άσκησης τουριστικής πολιτικής συναρτήσει του βαθμού χωρικής διάρθρωσης των κλινών των τουριστικών καταλυμάτων ως εξής:

Πίνακας 2-1: Κατηγοριοποίηση του Εθνικού χώρου με βάση την χωρική διάρθρωση των τουριστικών επενδύσεων

Διαβάθμιση έντασης τουριστικής ανάπτυξης ΔΕ	Ονομασία τύπου Περιοχής άσκησης χωρικής τουριστικής πολιτικής
Υπερανάπτυγμένες	(Α) Περιοχές ελέγχου
Αναπτυγμένες	(Β) Αναπτυγμένες περιοχές
Αναπτυσσόμενες	(Γ) Αναπτυσσόμενες περιοχές
Αδύναμες	(Δ) Περιοχές με δυνατότητες ανάπτυξης
Υπανάπτυκτες	(Ε) Μη αναπτυγμένες περιοχές

Οι περιοχές αυτές απεικονίζονται στο Χάρτη της επόμενης εικόνας.

Εικόνα 2-1 Χάρτης αποτύπωσης της κατηγοριοποίησης του εθνικού χώρου σε ανάλυση ΔΕ. Με κόκκινο σημειώνονται οι περιοχές Α, με μπλε οι Β, με γαλάζιο οι Γ, με πράσινο οι Δ και με μπεζ οι Ε.

Σύμφωνα με την παραπάνω κατηγοριοποίηση του Εθνικού Χώρου, προσδιορίζονται **κατευθύνσεις και ρυθμίσεις** ανά κατηγορία περιοχής.

2.1.2.3 Κατηγοριοποίηση εθνικού χώρου ανά περιοχές βάσει των ειδικών γεωγραφικών χαρακτηριστικών και των ειδικών καθεστώτων προστασίας τους. Κατευθύνσεις και ρυθμίσεις ανά τύπο περιοχών

Η κατηγοριοποίηση ανά κατηγορία χώρου εξειδικεύεται στις περιοχές με ειδικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά και τις περιοχές που τελούν υπό ειδικό καθεστώς προστασίας. Για τις

περιοχές αυτές και τις υποκατηγορίες αυτών, δίνονται περαιτέρω κατευθύνσεις και προτείνονται οι αντίστοιχες ρυθμίσεις, όπως αναλύονται στη ΣΜΠΕ και το σχέδιο ΚΥΑ.

2.1.2.3.1 *Περιοχές με ειδικά γεωγραφικά χαρακτηριστικά*

(Μ) Μητροπολιτικές περιοχές

(Ν) Νησιά

(Π) Παράκτια ζώνη

(Ο) Ορεινές περιοχές

2.1.2.3.2 *Κατηγορίες χώρου με ειδικό καθεστώς προστασίας*

Οι περιοχές αυτές διέπονται από τα ειδικά καθεστώτα προστασίας τους.

Περιοχές του Εθνικού Συστήματος Προστατευόμενων Περιοχών

Προστατευόμενοι και εγκαταλελειμμένοι οικισμοί

Αρχαιολογικοί χώροι, μνημεία και ιστορικοί τόποι

2.1.2.4 *Χωροθέτηση ειδικών μορφών τουρισμού*

(Α) Τουρισμός υπαίθρου

(Α.1) Γεωτουρισμός

(Α.2) Αλιευτικός τουρισμός

(Β) Αθλητικός τουρισμός

(Β.1) Τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων

(Β.2) Τουρισμός υπαίθριων δραστηριοτήτων αθλητικής αναψυχής – περιπέτειας

(Β.3) Χιονοδρομικός τουρισμός

(Β.4) Γκολφ

(Β.5) Ποδηλατικός τουρισμός

(Γ) Θαλάσσιος τουρισμός

(Γ.1) Τουρισμός κρουαζιέρας

(Γ.2) Τουρισμός Γιώτινγκ (Yachting)

(Γ.3) Τουρισμός καταδύσεων αναψυχής

(Δ) Πολιτιστικός Τουρισμός

(Δ.1) Αστικός Τουρισμός (city breaks – city trip)

(Ε) Θρησκευτικός – Προσκυνηματικός Τουρισμός

(ΣΤ) Συνεδριακός τουρισμός

(Ζ) Τουρισμός υγείας

(Ζ.1) Ιατρικός τουρισμός

(Ζ.2) Ιαματικός – Θερμαλιστικός τουρισμός

(Ζ.3) Τουρισμός Ευεξίας

(Η) Άλλες ειδικές- εναλλακτικές μορφές τουρισμού

Πρώθηση ψυχαγωγικών και θεματικών πάρκων, κ.ά. Τα πάρκα αυτά δύνανται να συνδυάζονται με άλλες δραστηριότητες όπως πολυκινηματογράφοι, εμπορικά κέντρα, εστιατόρια, λούνα παρκ, ιδίως στις μείζονες αστικές συγκεντρώσεις.

Μπορεί να συνδέονται με τοπικούς τουριστικούς πόρους και οικονομικές δραστηριότητες της κάθε περιοχής (βιομηχανία, ενέργεια, αλιεία, κυνήγι, κ.ά.).

Προβλέπεται η αξιοποίηση ανενεργών λατομείων (πέραν της αποκατάστασης τοπίου) για τουριστικές δραστηριότητες, όπως θεματικά πάρκα ή άλλες μορφές τουρισμού

(Θ) «Σποραδικό ξενοδοχείο»

2.1.2.5 Κατευθύνσεις για το καθεστώς δόμησης των τουριστικών εγκαταστάσεων

Κεντρική επιλογή πολιτικής για το καθεστώς δόμησης των τουριστικών εγκαταστάσεων, όπως ισχύει ήδη με απόφαση του 2020, είναι η ενίσχυση της ελκυστικότητας των οργανωμένων μορφών χωροθέτησης έναντι της κοινής εκτός σχεδίου δόμησης.

1. Οργανωμένες μορφές ανάπτυξης τουρισμού και συμπληρωματικών δραστηριοτήτων (ΟΜΑΤ)

Α. Οργανωμένοι υποδοχείς τουριστικών δραστηριοτήτων του άρθρου 1 του ν. 4179/2013.

Β. Σύνθετα Τουριστικά Καταλύματα (ΣΤΚ) και Μικτά Τουριστικά Καταλύματα Μικρής Κλίμακας (ΜΤΚΜΚ)

2. Δόμηση σε περιοχές εντός σχεδίου

Το προβλεπόμενο όριο κλινών για τουριστικές εγκαταστάσεις σε περιοχές αμιγούς κατοικίας να εξισωθεί με το αντίστοιχο όριο του άρθρου 2 του π.δ. 59/2018 (Α' 114) κατ' αναλογία της ρύθμισης για τις περιοχές γενικής κατοικίας (άρθρο 157 του ν.4819/2021).

3. Μη κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα που δομούνται με όρους δόμησης κατοικίας

2.1.2.6 Εξειδίκευση ανά περιφέρεια

Με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια μπορεί να τροποποιείται η κατάταξη των ΔΕ σε κατηγορίες με βάση την ένταση ανάπτυξης τουρισμού του παρόντος, μεταβάλλοντας κατά μία το πολύ βαθμίδα των χαρακτηρισμό σε επίπεδο ΔΕ, εφόσον αυτό δικαιολογείται από τα στοιχεία της ανάλυσης του Περιφερειακού Πλαισίου.

2.1.2.7 Προτάσεις για τις αναγκαίες υποστηρικτικές υποδομές του τουριστικού κλάδου

Ειδικές και τεχνικές υποδομές

- (Α) Μεταφορικές υποδομές
- (Β) Σταθμοί εισόδου
- (Γ) Ύδρευση
- (Δ) Διαχείριση υγρών και στερεών αποβλήτων
- (Ε) Ενέργεια
- (ΣΤ) Τηλεπικοινωνίες
- (Ζ) Υγεία

Αναπτυξιακός Σχεδιασμός-προγραμματισμός

Προβλέπονται κατευθύνσεις για τα καθεστάτα Ενισχύσεων Ιδιωτικών Επενδύσεων ανάλογα με τις κατηγορίες του Σχεδίου.

2.2 ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΤΟΠΩΝ NATURA 2000 ΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΟΥΣ

2.2.1 Οικότοποι και είδη για τα οποία χαρακτηρίστηκαν οι τόποι και στόχοι διατήρησής τους

Η γεωγραφική θέση, ο γεωφυσικός πλούτος και η έντονη εναλλαγή ανάγλυφου και κλιματικών τύπων της χώρας διαμόρφωσαν μία μεγάλη ποικιλία οικοσυστημάτων από τους ημιορεινικούς του φοινικόδασους του Βαί στην Κρήτη μέχρι τους ψυχρόβιους των δασών της σημύδας, της δασικής πεύκης και της ερυθρελάτης. Η μεγάλη αβιοτική ποικιλομορφία και κυρίως το μωσαϊκό των μικροκλιματικών τύπων αντικατοπτρίζεται στην παρουσία μεγάλης ποικιλότητας χλωρίδας, πανίδας και οικοσυστημάτων.

Τύποι οικοσυστημάτων που απαντώνται στην Ελλάδα είναι: θαλάσσια οικοσυστήματα, λιμνοθάλασσες, ύφαλοι, παραλιακά έλη και αλίπεδα, αλμυρές στέπες, χαλικώδεις και αμμώδεις ακτές, αμμοθίνες, βραχώδεις ακτές, ρέοντα ύδατα, στάσιμα ύδατα, τέλματα και έλη, παραποτάμια δάση, φρύγανα, μακί, ξηρά λιβάδια, υγρολίβαδα, αλπικοί και υποαλπικοί λιβαδικοί σχηματισμοί, φυλλοβόλλα δάση, Μεσογειακά δάση κωνοφόρων, ορεινά δάση κωνοφόρων, υποαλπικά δάση κωνοφόρων, σκληροί δενδρώνες, σάρες, εσωτερικοί βραχώδεις σχηματισμοί, εσωτερικά σπήλαια και ηφαιστειακά πεδία. Χαρακτηριστικό τόσο των χερσαίων όσο και των υγροτοπικών - αζωνικών οικοσυστημάτων είναι ότι παρά τις έντονες ανθρώπινες επιδράσεις διατηρούν σε μεγάλο βαθμό τη φυσικότητά τους, δηλαδή στοιχεία της αρχέγονης σύνθεσής τους. Σε λίγες μεσογειακές και ευρωπαϊκές χώρες έχει διατηρηθεί μια τόσο μεγάλη βιοποικιλότητα τόσο κοντά στις φυσικές συνθήκες.

Στην Ελλάδα σε κάθε χίλια τ.χλμ. αναλογούν 42 είδη χλωρίδας, ποικιλία που μπορεί να συγκριθεί μόνο μ' αυτήν της χλωρίδας του Ακρωτηρίου της Νότιας Αφρικής, μίας περιοχής μοναδικής από άποψη χλωριδικής ποικιλότητας. Η ελληνική χλωρίδα περιλαμβάνει περίπου 5.700 είδη φυτών, από τα οποία 1.005 είναι ενδημικά της Ελλάδας και απ' αυτά περίπου 894 είδη είναι σπάνια ή απειλούμενα. Η ελληνική χλωρίδα αποτελείται από μεσογειακά, μεσευρωπαϊκά και ιρανοκασπικά στοιχεία. Τα είδη φυτών που έχουν καταγραφεί, σε σχέση με το μέγεθος της χώρας, είναι πολλά, εξαιτίας του ψηλού βαθμού απομόνωσης των πολυάριθμων βουνών και νησιών.

Η πανίδα αποτελείται από πλούσιο μίγμα ευρωπαϊκών, ασιατικών και αφρικανικών ειδών και περιλαμβάνει αξιόλογο αριθμό ενδημικών ειδών. Η ιχθυοπανίδα των εσωτερικών υδάτων αποτελεί μια από τις πιο πλούσιες της Ευρώπης: 107 είδη, από τα οποία τα 37 είναι ενδημικά. Επιπλέον έχουν καταγραφεί 40 ενδημικά υποείδη ψαριών. Η ερπετοπανίδα είναι

επίσης πλούσια, με τουλάχιστον 18 είδη αμφιβίων και 59 είδη ερπετών, 60% των οποίων απαντούν στην ευρύτερη περιοχή των ελληνικών υγροτόπων. Η χώρα είναι εξίσου σημαντική και από άποψη ορνιθοπανίδας. Έχουν καταγραφεί 407 είδη πουλιών από τα οποία 240 φωλιάζουν στον ελληνικό χώρο. Μερικά είδη μάλιστα (π.χ. ο Αργυροπελεκάνος, *Pelecanus crispus*) δεν φωλιάζουν σε καμιά άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα θηλαστικά περιλαμβάνουν 116 είδη, από τα οποία 57 ανήκουν στην κατηγορία των απειλούμενων σύμφωνα με την Παγκόσμια Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης (IUCN). Τέλος, τα ασπόνδυλα περιλαμβάνουν περίπου 25.000 είδη, αριθμό εξαιρετικά υψηλό σχετικά με το μικρό μέγεθος της χώρας.

Για την προστασία του ιδιαίτερου αυτού φυσικού πλούτου έχει αναπτυχθεί ένα δίκτυο περιοχών με διαφορετικό καθεστώς προστασίας όπως τα εθνικά πάρκα και εθνικού δρυμοί, τα αισθητικά δάση, τα διατηρητέα μνημεία της φύσης, τα καταφύγια άγριας ζωής, οι υγρότοποι διεθνούς σημασίας (Σύμβαση Ραμσάρ), οι ζώνες ειδικής προστασίας, τόποι κοινοτικής σημασίας, μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς κ.ά. Ταυτόχρονα, αναπτύσσονται δράσεις όπως η ολοκλήρωση της Εθνικής Στρατηγικής και του Σχεδίου Δράσης για τη Βιοποικιλότητα, όπως και η εμβάθυνση του θεσμικού πλαισίου για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας στην Ελλάδα.

Οι θεσμοθετημένοι στόχοι διατήρησης όπως αυτοί ορίστηκαν με τα ΦΕΚ 1807/Β'/22-03-2023, ΦΕΚ 3118/Β'/10-05-23, ΦΕΚ 2007/Β'/29-03-23 και ΦΕΚ 2118/Β'/03-04-23 αφορούν την κάθε προστατευόμενη περιοχή και τα είδη της όπως αυτά περιγράφονται στα τυποποιημένα έντυπα δεδομένων. Ωστόσο, καθώς το ΕΧΠ-Τ αφορά όλη την Ελλάδα συνολικά, τότε είναι σκόπιμο να ληφθούν υπόψιν οι εθνικοί στόχοι διατήρησης όπως αυτοί προκύπτουν από την από ΥΠΕΝ/07-2022 Έκθεση Τεκμηρίωσης του LIFE - IP4 NATURA (LIFE16IPE/GR/000002) με θέμα: «Καθορισμός Στόχων Διατήρησης (Conservation Objectives) για του φυσικούς τύπους οικοτόπων», εκ της οποίας προέκυψαν και οι στόχοι διατήρησης ανά προστατευόμενη περιοχή. Στους παρακάτω πίνακες παρατίθενται οι στόχοι διατήρησης της προαναφερθείσας έκθεσης.

Πίνακας 2-2 Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για τα είδη χλωρίδας και πανίδας του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ο αστερίσκος «*» υποδηλώνει ότι το εν λόγω είδος είναι είδος προτεραιότητας.

Κωδικός είδους	Ονομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
1366	* <i>Monachus monachus</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Επίτευξη	500
		Θαλάσσιο Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	118.101,9
		Εύρος Εξάπλωσης ⁴	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	361.801,9
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.566
1307	<i>Myotis blythii</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.430
1316	<i>Myotis capaccinii</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.078
1321	<i>Myotis emarginatus</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.393
1324	<i>Myotis myotis</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	964
1306	<i>Rhinolophus blasii</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.563
1305	<i>Rhinolophus euryale</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.194
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.814
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1.680
1372	<i>Capra aegagrus cretica</i>	Πληθυσμός	Αριθμός ενήλικων ατόμων	Διατήρηση	1.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	6
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	180
1371	<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Επίτευξη	22.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Επίτευξη	316
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	8.000
1335	<i>Spermophilus citeilus</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 5 χλμ. x 5 χλμ.)	Επίτευξη	450
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Επίτευξη	250

Κωδικός είδους	Όνομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
		Ενδιαίτημα	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	250
1352	<i>*Canis lupus</i> (ελληνικοί πληθυσμοί: μόνο αυτοί νοτίως του 39ου παραλλήλου)	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Διατήρηση	6001
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	1791
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Επίτευξη	14.000 ¹
1354	<i>*Ursus arctos</i>	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Επίτευξη	700
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	341
		Ενδιαίτημα	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	341
1355	<i>Lutra lutra</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 5 χλμ. x 5 χλμ.)	Διατήρηση	1.500
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	835
1193	<i>Bombina variegata</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	9.500
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	9.862
5359	<i>Lyciasalamandra helverseni</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	260
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	260
1171	<i>Triturus ivanbureschi</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 5 χλμ. x 5 χλμ.)	Διατήρηση	62
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	2.425
5364	<i>Triturus macedonicus</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 5 χλμ. x 5 χλμ.)	Διατήρηση	89
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	2.703
1220	<i>Emys orbicularis</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	2.200
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	1.401
2373	<i>Mauremys rivulata</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	1.495
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	1.495

Κωδικός είδους	Ονομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
1219	<i>Testudo graeca</i>	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Διατήρηση	500.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	10.271
1217	<i>Testudo hermanni</i>	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Διατήρηση	1.000.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	23.599
1218	<i>Testudo marginata</i>	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	Διατήρηση	1.000.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	10.662
1279	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	11.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	11.031
5194	<i>Elaphe sauromates</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	1.809
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	1.809
6095	<i>Zamenis situla</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	21.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	23.774
1296	<i>*Macrovipera schweizeri</i>	Πληθυσμός	Αριθμός	Διατήρηση	4.900
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	180
1298	<i>Vipera graeca</i>	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 5 χλμ. x 5 χλμ.)	Διατήρηση	15
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	410
1842	<i>*Androcymbium rechingeri</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Επίτευξη	900.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	7
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,14
1766	<i>*Anthemis glaberrima</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	70.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	6

Κωδικός είδους	Ονομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,0365
1605	<i>*Bupleurum capillare</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Διατήρηση	10.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	20
1806	<i>*Centaurea attica ssp. megarensis</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	7.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	7
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,4
6197	<i>*Centaurea heldreichii</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών και βλαστητικών ατόμων	Διατήρηση	4.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	5
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,9
1776	<i>*Centaurea kalambakensis</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	1.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	1
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,04
1778	<i>*Centaurea lactiflora</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	2.500
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	3
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,12
1780	<i>*Centaurea niederi</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	14.300
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	47
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	6,9
1799	<i>*Centaurea peucedanifolia</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Διατήρηση	400
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	3
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,03

Κωδικός είδους	Ονομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
6198	<i>*Centaurea princeps</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	6.400
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	4
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,2
4082	<i>Crepis pusilla</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Επίτευξη	44
6996	<i>Dactylorhiza kalopissii</i> subsp. <i>kalopissii</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Επίτευξη	6.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Επίτευξη	44
6927	<i>Himantoglossum jankae</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	189
1433	<i>*Hypericum ciferum</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Διατήρηση	4.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	7
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,3
6194	<i>*Iberis runemarkii</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Επίτευξη	250
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	2
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,01
1718	<i>*Linaria hellenica</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων ατόμων	Διατήρηση	40.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	7
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,3
1428	<i>Marsilea quadrifolia</i>	Πληθυσμός	Έκταση (τ.μ.)	Διατήρηση	300.000 (2)
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	15
1684	<i>*Nepeta sphaciotica</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	40.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	2
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,07

Κωδικός είδους	Όνομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
1685	<i>Origanum dictamnus</i>	Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 10 χλμ. x 10 χλμ.)	Διατήρηση	46
1481	<i>Raeonia clusii</i> ssp. <i>rhodia</i>	Πληθυσμός	Συστάδες	Επίτευξη	1.400
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	13
1896	<i>Phoenix theophrasti</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Επίτευξη	6.600 (3)
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 2 χλμ. x 2 χλμ.)	Διατήρηση	17
1459	<i>*Silene holzmanii</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Επίτευξη	22.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Επίτευξη	37
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Επίτευξη	0,3
1463	<i>*Silene orphanidis</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Επίτευξη	250
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	2
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,14
1732	<i>*Veronica oetea</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Διατήρηση	150.000
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	Διατήρηση	3
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	0,0009
1436	<i>Zelkova abelicea</i>	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγόμενων	Επίτευξη	18.950
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 5 χλμ. x 5 χλμ.)	Διατήρηση	23
		Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	Διατήρηση	12

Υπόμνημα

1 νοτίως του 39ου παραλλήλου

2 Μέση παρουσία 0,3 ρίζες ανά τ. μ.

3 Η αναλογία φύλου ανά υποπληθυσμό θα πρέπει να λαμβάνει τιμή μέσα στο εύρος 0,9-1,1

4 Για το είδος *Monachus monachus*, οι στόχοι καθορίζονται ως προς τον πληθυσμό, το θαλάσσιο ενδιαίτημα και το εύρος εξάπλωσης (τα εξωτερικά όρια της συνολικής έκτασης μέσα στην οποία βρίσκεται το ενδιαίτημα του είδους και οι περιοχές μετακίνησής του).

Πίνακας 2-3 Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για τους τύπους οικοτόπων του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ο αστερίσκος «*» υποδηλώνει τύπους οικοτόπων προτεραιότητας.

Κωδικός	Ονομασία τύπου οικοτόπου	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης	Στόχος	Εξειδικευμένος στόχος
1240	Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium</i> spp.	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	305,75
1430	Αλο-νιτρόφιλες λόχμες (Pegano-Salsoletea)	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	2,33
1510	*Μεσογειακές αλατούχες στέππες (Limonietalia)	Έκταση	τ. χλμ.	Επίτευξη	0,8
2220	Θίνες με <i>Euphorbia terracina</i>	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	9,63
2270	*Θίνες με δάση από <i>Pinus pinea</i> ή/και <i>Pinus pinaster</i>	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	10,96
3170	*Μεσογειακά εποχιακά τέλματα	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	1,93
5110	Σταθερές ξηροθερμόφιλες διαπλάσεις με <i>Buxus sempervirens</i> των βραχωδών κλιτύων (Berberidion P·P·)	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	15,51
5330	Θερμομεσογειακές και προεξημικές λόχμες	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	301,04
7230	Αλκαλικοί χαμηλοί τυρφώνες	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	1,16
8140	Λιθώνες της Ανατολικής Μεσογείου	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	64,3
8310	Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	0,3
8320	Εκτάσεις λάβας και φυσικές κοιλότητες	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	3,2
91CA	Πευκοδάση (<i>Pinus sylvestris</i>) Ροδόπης και Οροσειράς του Αίμου	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	182,8
9260	Δάση με <i>Castanea sativa</i>	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	484,2
9290	Δάση με <i>Cupressus</i> (Acero-Cupression)	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	434
92C0	Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (Platanion orientalis)	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	551,1
9370	*Φοινικοδάση του <i>Phoenix</i>	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	1,28
9410	Οξύριλα δάση με <i>Picea</i> σε επίπεδα ορεινά έως αλπικά (Vaccinio-Piceetea)	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	80,2
9530	* (Υπο) μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	2.582,60
9540	Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	6.882,20
95A0	Υπερορεινά μεσογειακά πευκοδάση	Έκταση	τ. χλμ.	Διατήρηση	286,43

2.3 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΩΝ ΠΤΥΧΩΝ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΠΟΥ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ ΕΧΟΥΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ NATURA 2000

2.3.1 Μέγεθος και κλίμακα

Η κλίμακα του σχεδίου είναι στο επίπεδο όλης της επικράτειας καθώς εξετάζονται κατευθύνσεις και ρυθμίσεις της δραστηριότητας για όλη την Ελλάδα. Το μεγάλο μέγεθος του Σχεδίου σε όλη τη χώρα και ο μεγάλος αντίστοιχα αριθμός των εκτάσεων του δικτύου Natura είναι πιθανόν συνδέεται με σημαντικές επιπτώσεις στους τόπους του δικτύου ως προς διάφορους στόχους διατήρησης, όπως η μείωση τύπων οικοτόπων και η μείωση πληθυσμών.

2.3.2 Απόσταση από τους τόπους Natura 2000

Δεν τίθεται περιορισμός ως προς τη θέση των στοιχείων του Σχεδίου και τις αποστάσεις από τους τόπους Natura 2000 καθώς η δραστηριότητα του τουρισμού μπορεί να ασκηθεί και εντός των τελευταίων (με κάποιους περιορισμούς ως προς τη δόμηση σε κάποιες ζώνες όπως θα αναλυθεί παρακάτω). Άρα είναι πιθανό οι δραστηριότητες που περιγράφονται στο σχέδιο να ασκήσουν πίεση στους τόπους του δικτύου Natura 2000 ως προς τους στόχους ακεραιότητας, και μείωση στα είδη από οχλήσεις.

2.3.3 Δέσμευση γης (άμεση/ έμμεση)

Τα τουριστικά καταλύματα, που αποτελούν την κύρια μορφή ανωδομής της τουριστικής δραστηριότητας, αναπτύσσονται εντός γηπέδων ή οικοπέδων με ποικίλο εμβαδόν. Εντός των γηπέδων ή οικοπέδων αυτών η άμεση κάλυψη από κτίρια ποικίλει ανά κατηγορία ανάπτυξης και προσδιορίζεται από έναν συντελεστή κάλυψης διαφορετικό ανά περίπτωση. Σε κάθε περίπτωση το μεγαλύτερο μέρος κάθε γηπέδου εκτός οικισμών δεν επιτρέπεται να καλυφθεί από κτίρια, ενώ πολύ μικρό μέρος του καλύπτεται από δίκτυα υποδομών (εσωτερική οδοποιία κλπ). Η ακριβής άμεση δέσμευση γης από τα κτίρια εξαρτάται από το νομοθετικό πλαίσιο εντός του οποίου αυτά αναπτύσσονται (πχ εκτός σχεδίου δόμηση, ή Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο ή ΕΣΧΑΣΕ ή ΣΤΚ κλπ), εν τούτοις θα υπάρξει κάποια κάλυψη γης, και καθώς είναι δυνατόν οι αναπτύξεις να γίνονται εντός περιοχών Natura, δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι θα επέλθουν σημαντικές επιπτώσεις στην ακεραιότητα των τόπων του δικτύου Natura 2000.

2.3.4 Απαιτούμενοι πόροι (π.χ. υδροληψία, εκσκαφή εδάφους/ ορυκτών)

Οι τουριστικές αναπτύξεις, ιδίως τα τουριστικά καταλύματα, απαιτούν τη χρήση υδατικών πόρων για πόσιμο νερό και νερό άρδευσης. Οι διάφορες μορφές τουρισμού απαιτούν διαφορετικές ποσότητες για τους χρήστες της δραστηριότητας (με μέγιστη τη ζήτηση 450 λίτρων πόσιμου νερού ανά κλίνη ενός ΣΤΚ) και τις ανάγκες άρδευσης (που εξαρτώνται από τη γεωγραφική περιοχή του κάθε έργου και τα είδη φύτευσης). Οι ανάγκες άρδευσης συχνά καλύπτονται από επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων λυμάτων της τουριστικής εγκατάστασης.

Χρησιμοποιούνται επίσης εδαφικοί πόροι κατά την κατασκευή με εκσκαφές, ορυκτοί πόροι για τη λήψη αδρανών υλικών για τις κατασκευές, ενεργειακοί πόροι κυρίως κατά τη λειτουργία για την κάλυψη των αναγκών θέρμανσης, φωτισμού και ψύξης. Η χρήση της απόληψης υδατικών πόρων είναι πιθανό να έχει επίπτωση και στη βιοποικιλότητα, ανάλογα με τη λύση που δίνεται κάθε φορά, όπως για παράδειγμα η υδροληψία από επιφανειακά ύδατα, μπορεί να στερήσει ποσότητες νερού από κατάντη υδροτόπους.

2.3.5 Εκπομπές (απόρριψη στο έδαφος, το νερό ή τον αέρα)

Οι δραστηριότητες του τουρισμού εκπέμπουν απόβλητα από τη διαβίωση των χρηστών του τουρισμού και τη μετακίνησή τους. Ετσι εκπέμπονται στο περιβάλλον υγρά απόβλητα (λύματα), στερεά (απορρίμματα), αέρια (πχ CO από καύσεις) και θόρυβο. Οι εκπομπές αυτές ενδέχεται κατά περίπτωση να βλάψουν και τη βιοποικιλότητα και τους στόχους διατήρησης.

Συνοπτικά οι επιπτώσεις που ενδέχεται προκληθούν από τις εκπομπές είναι οι εξής:

- Ρύπανση με στερεά και υγρά απόβλητα (εδάφους, υδάτων, ατμόσφαιρας)
- Μείωση υδατικών αποθεμάτων και άλλων πόρων (ορυκτά, γεωργικά προϊόντα κ.λπ.)
- Αύξηση θορύβου στο περιβάλλον και γενικότερης όχλησης στα είδη (ιδιαίτερα για τις προστατεύομενες περιοχές).
- Αλλαγή χρήσεων γης και απώλεια φυσικών ενδιαιτημάτων και οικοτόπων, καθώς και καλλιεργητικών περιοχών
- Υποβάθμιση του τοπίου ιδιαίτερα σε μη αστικές περιοχές
- Αρνητική επίδραση στο φαινόμενο της κλιματικής αλλαγής ως αποτέλεσμα της αύξησης των εκπομπών στην ατμόσφαιρα και των ενεργειακών αναγκών

2.3.6 Απαιτήσεις σχετικά με τη μεταφορά

Οι απαιτήσεις μεταφοράς και κατασκευής δικτύων που θα εξυπηρετούν τουριστικούς σκοπούς αναμένεται να αυξηθεί. Δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα αρνητικών επιπτώσεων στους στόχους διατήρησης τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος από την κατασκευή των δρόμων και από οχλήσεις από την κίνηση των οχημάτων.

2.3.7 Διάρκεια και χρονοδιάγραμμα κατασκευής, λειτουργίας, παροπλισμού

Δεν υπάρχει συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα καθώς πρόκειται για γενικό σχεδιασμό και ρυθμίσεις μιας δραστηριότητας και όχι συγκεκριμένο έργο. Σε κάθε περίπτωση η εφαρμογή του Σχεδίου θα έχει διάρκεια τουλάχιστον έξι ετών έως την τακτική αναθεώρησή του.

2.4 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΤΟΠΟΥΣ NATURA 2000 ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟΨΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΥ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΥ

2.4.1 Μείωση της έκτασης οικοτόπου, υποβάθμιση ή κατακερματισμός οικοτόπου

Σε περιπτώσεις που θα υπάρξει ενδιαφέρον για κατασκευή νέων τουριστικών εγκαταστάσεων σε περιοχές Natura 2000 αναμένεται πιθανή μείωση της έκτασης των φυσικών τύπων οικοτόπων και κατακερματισμός τους. Η διατήρηση της έκτασης των τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι αποτελεί το βασικό και μοναδικό κριτήριο των θεσμοθετημένων στόχων διατήρησης για τους οικοτόπους και (με εξαίρεση αυτούς που χαρακτηρίζονται ως προτεραιότητας όπου δεν επιτρέπεται η μείωσή τους) και αν δεν ληφθεί μέριμνα σε επιμέρους περιπτώσεις έργων που θα σχεδιαστούν μπορεί να έρθουν σε αντίθεση με τους στόχους διατήρησης αυτών των οικοτόπων. Επιπλέον, αναμένεται υποβάθμιση των τύπων οικοτόπων λόγω ρύπανσης αν δεν ληφθούν κατάλληλα μέτρα. Η μείωση της έκτασης των τύπων οικοτόπων έχει αντίκτυπο και στα είδη που εξαρτώνται απόλυτα από αυτούς και μειωθούν οι πληθυσμοί τους, το ενδιαίτημα και η εξάπλωσή τους, παράγοντες οι οποίοι αποτελούν τους θεσμοθετημένους στόχους διατήρησής τους.

2.4.2 Ενοχλήσεις με επιπτώσεις στα είδη, μείωση των πληθυσμών και της πυκνότητας των ειδών

Ο τουρισμός προκαλεί αύξηση των οχλήσεων στην πανίδα μέσω του θορύβου (π.χ. από τις μεταφορές), τη σκόνη (κυρίως κατά τις κατασκευές), τη φωτορύπανση (π.χ. ξενοδοχεία κοντά σε παραλίες ωτοκίας μπορεί να προκαλέσει μείωση του πληθυσμού θαλάσσιων χελωνών καθώς αποπροσανατολίζει τα νεογέννητα) και γενικότερα την ανθρώπινη παρουσία που προκαλεί την αλλαγή συμπεριφοράς των ειδών για να αποφύγουν τον άνθρωπο. Συνεπώς, όταν σε φυσικές περιοχές όπως οι Natura 2000 αυξάνεται η ανθρώπινη παρουσία, αυτό είναι πιθανόν να έχει επιπτώσεις στα συμπεριφορικά μοτίβα των οργανισμών, αλλαγή στη φυσιολογία τους (π.χ. αύξηση επιπέδων στρες), στις μετακινήσεις τους, αύξηση στο ενεργειακό κόστος (λόγω σπατάλης ενέργειας στην αποφυγή) κ.λπ., καταστάσεις που με τη σειρά τους μπορεί να οδηγήσουν σε μείωση των πληθυσμών και της πυκνότητάς τους τουλάχιστον σε μία συγκεκριμένη περιοχή, εφόσον βέβαια δεν λαμβάνονται μέτρα.

2.4.3 Αλλαγές στις οικολογικές λειτουργίες και/ ή τα χαρακτηριστικά, οι οποίες είναι σημαντικές για τις οικολογικές απαιτήσεις των οικοτόπων και των ειδών (π.χ. ποιότητα και ποσότητα υδάτων)

Η τυχόν ρύπανση με στερεά και υγρά απόβλητα, η μείωση υδατικών αποθεμάτων και άλλων πόρων, η αύξηση θορύβου της όχλησης στα είδη η αλλαγή χρήσεων γης, η απώλεια φυσικών ενδιαιτημάτων είναι καταστάσεις είναι πιθανό να επηρεάσουν αρνητικά τις οικολογικές λειτουργίες και τα χαρακτηριστικά των περιοχών Natura 2000 είτε αφαιρώντας πόρους από το περιβάλλον είτε υποβαθμίζοντας την καταλληλότητά του ως ενδιαίτημα. Είναι σημαντικό ένα σχέδιο ή ένα έργο να προσπαθεί κατά το δυνατόν να προσαρμόζει τα χαρακτηριστικά του ώστε να είναι βιώσιμο και να έχει τις λιγότερες ή και καθόλου αρνητικές επιπτώσεις στις προστατευόμενες περιοχές.

2.4.4 Παρεμβολή στις βασικές σχέσεις που ορίζουν τη δομή και τη λειτουργία του τόπου

Οι βασικές σχέσεις οργανισμών με το βιοτικό και αβιοτικό περιβάλλον τους είναι αλληλοεξαρτώμενες και επηρεάζονται με ποικίλους, άμεσους και έμμεσους τρόπους από τις ανθρώπινες δραστηριότητες συμπεριλαμβανομένου του τουρισμού, εφόσον δεν λαμβάνονται μέτρα. Επομένως, οποιαδήποτε διαταραχή στο περιβάλλον (όπως περιγράφηκε παραπάνω) μπορεί να έχει αλυσιδωτές αρνητικές επιδράσεις που σε πολλές περιπτώσεις θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί με τον κατάλληλο σχεδιασμό σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

2.5 ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΠΙΘΑΝΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΥ ΜΕ ΆΛΛΑ ΣΧΕΔΙΑ Η ΕΡΓΑ

2.5.1 Κατάλογος και περιγραφή των έργων που ενδέχεται να συντελούν στις σωρευτικές επιπτώσεις

Τα παρακάτω σχέδια εξετάζονται ως προς τις σωρευτικές τους επιπτώσεις από κοινού με το ΕΧΠ-Τ.

Πίνακας 2-4 Σχέδια που ενδέχεται να συντελούν σε σωρευτικές επιπτώσεις με το ΕΧΠ-Τ

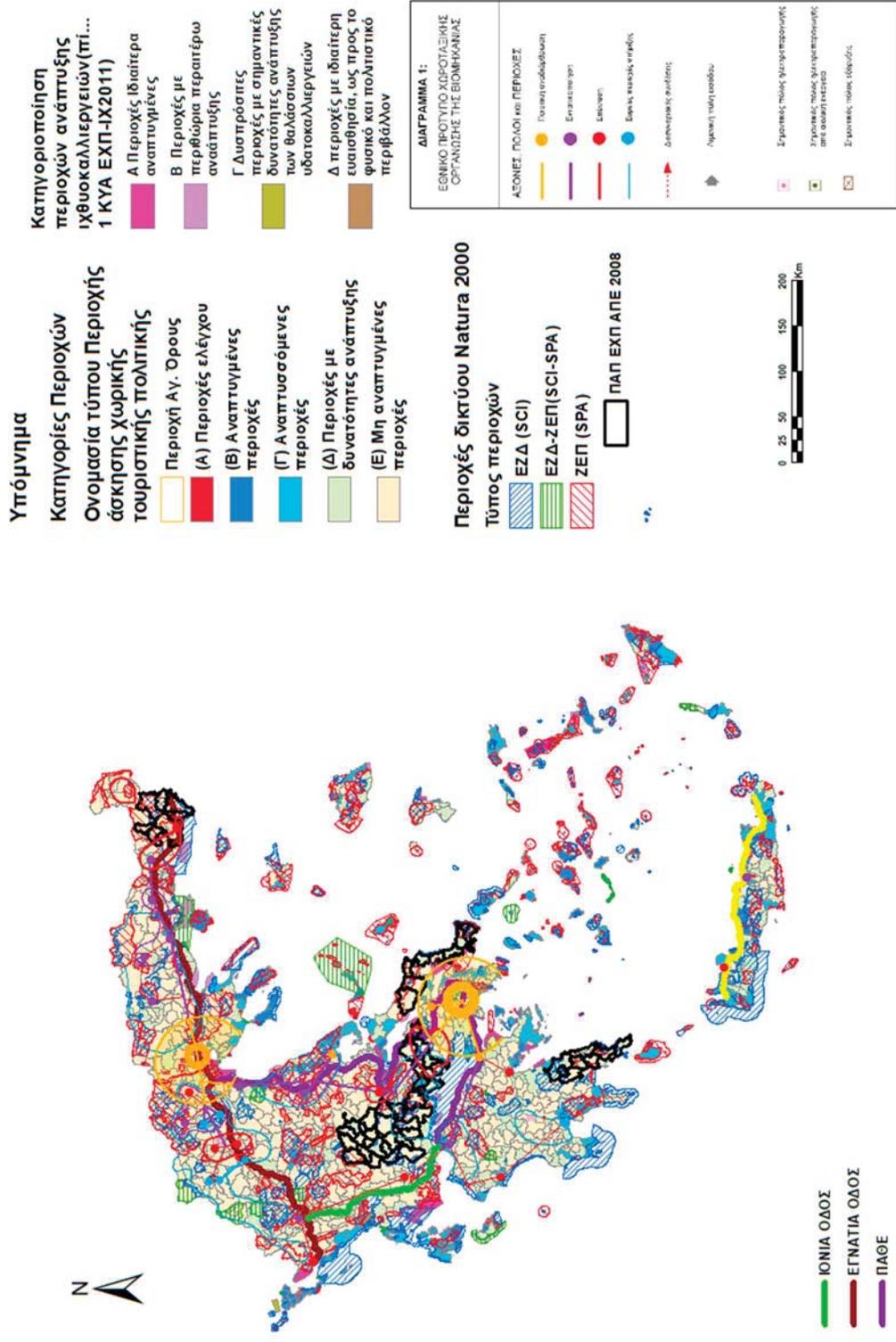
Κείμενο	ΦΕΚ	
Γενικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΓΠΧΣΑΑ)	128/A/2008	
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α. ΑΠΕ)	2464/B/2008	
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία (Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α. Βιομηχανίας)	151/ΑΑΠΘ/2009	
Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τις υδατοκαλλιέργειες	2505/B/2011	
Αξιολόγηση και Αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	Υπό αξιολόγηση	
Αξιολόγηση και Αναθεώρηση του Ειδικού Χωροταξικού Πλαισίου για τη Βιομηχανία	Υπό αξιολόγηση	
Ειδικό Χωροταξικό Πλαίσιο για τις Ορυκτές Πρώτες ύλες (ΕΧΠ – Ο)	Υπό αξιολόγηση	
ΣΔΛΑΠ και ΣΔΚΠΛΑΠ	ΣΔΛΑΠ	ΣΔΚΠΛΑΠ
Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Πελοποννήσου ΥΔ 01	86/A/ 2024	2640/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Βόρειας Πελοποννήσου ΥΔ 00	85/A/ 2024	2691/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Πελοποννήσου ΥΔ 03	113/A/ 2024	2692/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Στερεάς Ελλάδας ΥΔ 04	84/A/ 2024	2686/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ηπείρου ΥΔ 05	71/A/ 2024	2684/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Αττικής ΥΔ 06	73/A/ 2024	2693/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Στερεάς Ελλάδας ΥΔ 07	74/A/ 2024	2682/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Θεσσαλίας ΥΔ 08	83/A/ 2024	2685/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας ΥΔ 09	111/A/ 2024	2689/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας ΥΔ 10	70/A/ 2024	2638/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Ανατολικής Μακεδονίας ΥΔ 11	82/A/ 2024	2690/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Θράκης ΥΔ 12	81/A/ 2024	2688,2639/ B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Κρήτης ΥΔ 13	112/A/ 2024	2687, 5646 / B/2018
Υδατικό Διαμέρισμα Νήσων Αιγαίου ΥΔ 14	87/A/ 2024	2683/ B/2018
1η Αναθεώρηση Προκαταρκτικής Αξιολόγησης Κινδύνων Πλημμύρας		Πρώτη δημοσίευση 29/10/2019
1 ^η Αναθεώρηση Σχεδίων Διαχείρισης Κινδύνων Πλημμύρας	Εγκρίθηκαν, 2025	

Επιπλέον εξετάζονται και άλλα μεγάλα έργα, όπως

- ο αυτοκινητόδρομος στην Κρήτη (ΒΟΑΚ), λόγω του μεγάλου μήκους του, καθώς διατρέχει το βόρειο μέρος όλης της Κρήτης, σημαντικό μέρος του οποίου δεν έχει ακόμη κατασκευαστεί. Οπότε εξετάζονται οι ενδεχόμενες σωρευτικές επιπτώσεις με το ΕΧΠ-Τ και τα λοιπά Σχέδια, κατά την φάση κατασκευής του αλλά και της λειτουργίας του.

- Το νέο αεροδρόμιο στο Καστέλι Ηρακλείου, καθώς αποτελεί ένα μεγάλο μεγέθους έργο, σε εξέλιξη.
- Οι αυτοκινητόδρομοι ΠΑΘΕ, Ιονίας και Εγνατίας οδού κατά τη λειτουργία τους, καθώς διατρέχουν μεγάλο μέρος της χώρας.

Στην επόμενη εικόνα παρατίθενται οι χωρικές παρεμβάσεις των παραπάνω σχεδίων και έργων, με τη βοήθεια γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών (GIS), με βάση γεωχωρικά δεδομένα από τη Διεύθυνση Χωροταξικού Σχεδιασμού/Τμήμα Ειδικών Χωροταξικών Πλαισίων του ΥΠΕΝ.

Εικόνα 2-2 Περιοχές δράσεων Σχεδίων που ελέγχονται ως προς τις δυνητικές σωρευτικές επιπτώσεις. Οι χρωματικές απεικονίσεις των ΔΕ αφορούν περιοχές του ΕΧΠ-Τ

Η δυσκολία εστίασης στο χάρτη της παραπάνω εικόνας, λόγω της κλίμακας, είναι εμφανής. Εν τούτοις είναι σαφές ότι υπάρχει επικάλυψη δραστηριοτήτων των διαφόρων σχεδίων, με αυτό του τουρισμού και με πολλούς τόπους του δικτύου Natura 2000. Η παρατήρηση αυτή υποδηλώνει, όπως θα δειχθεί και στη συνέχεια, ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί η πιθανότητα ύπαρξης συνεργιστικών επιπτώσεων στους τόπους του δικτύου Natura 2000. Στην εξέταση λοιπόν της δέουσας εκτίμησης, θα γίνει πιο αναλυτική περιγραφή του παραπάνω χάρτη.

2.5.2 Παράγοντες επιπτώσεων που πρέπει να εξετάζονται για σωρευτικές επιπτώσεις

Το μέγεθος και η έκταση των παρεμβάσεων του τουρισμού αφορά σχεδόν όλη τη χώρα. Ετσι, τα όρια για την εξέταση των σωρευτικών επιπτώσεων είναι ολόκληρη η επικράτεια καθώς αφενός οι δράσεις και ρυθμίσεις για τον τουρισμό, όπως και τα περισσότερα από τα λοιπά Σχέδια και Έργα εκτείνονται σε όλη σχεδόν τη χώρα με εξαιρέσεις μικρές περιοχές. Αφετέρου οι τόποι του δικτύου Natura 2000 είναι διεσπαρμένοι σε όλη τη χώρα.

Εν τούτοις δεν συμβαίνει το ίδιο για τα περισσότερα από τα λοιπά ΕΧΠ, τα οποία, αν και έχουν ισχύ για όλη τη χώρα, έχουν εστιασμένο χαρακτήρα εφαρμογής σε περιορισμένες περιοχές. Ετσι, το ΕΧΠ για τις υδατοκαλλιέργειες αφορά συγκεκριμένες μόνο περιοχές της θάλασσας και των εσωτερικών υδάτων. Το ίδιο και το ΕΧΠ για τη βιομηχανία και για τους ορυκτούς πόρους. Το ίδιο και για τα έργα των οδικών αξόνων. Συνεπώς, ενώ από μόνο του το ΕΧΠ-Τ ενδέχεται να έχει επιπτώσεις σε όλους τους τόπους του δικτύου Natura, καθώς αφορά δράσεις που μπορούν να επηρεάσουν σχεδόν όλους τους τόπους, σωρευτικά η αλληλεπίδραση με το ΕΧΠ υδατοκαλλιεργειών μπορεί να συμβεί μόνο στις λίγες καθορισμένες υδάτινες περιοχές του τελευταίου. Το ίδιο και με το ΕΧΠ ορυκτών πόρων, αλλά και βιομηχανίας, όπου και πάλι οι τόποι του δικτύου Natura 2000 που μπορούν να επηρεαστούν από αυτά είναι περιορισμένοι, σε αντίθεση με το ΕΧΠ-Τ.

Στους κοινούς όμως τόπους του δικτύου, οι επιπτώσεις που ενδέχεται να επέλθουν σωρευτικά μπορούν να προέλθουν κυρίως από:

1. Οχληση από θόρυβο, σκόνη και αέριους ρύπους (εκπομπές) κατά την κατασκευή. Η αλληλεπίδραση είναι πιθανή μεταξύ των δράσεων κατασκευής τουριστικών καταλυμάτων, βιομηχανικών εγκαταστάσεων, έργων αξιοποίησης ορυκτών πόρων, έργων οδικών αξόνων (όπως του ΒΟΑΚ)
2. Οχληση από θόρυβο, σκόνη και αέριους ρύπους κατά τη λειτουργία, όπου η αλληλεπίδραση είναι πιθανή μεταξύ των δράσεων λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων, δράσεων ειδικού τουρισμού (πχ αθλητικού), βιομηχανικών

εγκαταστάσεων, έργων αξιοποίησης ορυκτών πόρων, έργων οδικών αξόνων (όπως του ΒΟΑΚ και του ΠΑΘΕ και Εγνατίας).

3. Δέσμευση γης. Η αλληλεπίδραση είναι πιθανή μεταξύ των δράσεων κατασκευής και λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων, βιομηχανικών εγκαταστάσεων, έργων αξιοποίησης ορυκτών πόρων, έργων οδικών αξόνων (όπως του ΒΟΑΚ και του ΠΑΘΕ και Εγνατίας).
4. Κατανάλωση απαιτούμενων πόρων, όπως υδροληψία, εκσκαφές κλπ. Η αλληλεπίδραση είναι πιθανή μεταξύ των δράσεων λειτουργίας τουριστικών καταλυμάτων, λειτουργίας βιομηχανικών εγκαταστάσεων, λειτουργίας έργων αξιοποίησης ορυκτών πόρων, έργων οδικών αξόνων (όπως εκσκαφές κατά την κατασκευή του ΒΟΑΚ).

2.5.3 Εκτίμηση της έκτασης και της σημασίας των σωρευτικών επιπτώσεων λαμβανομένων υπόψη των ειδικών στόχων διατήρησης για τον συγκεκριμένο τόπο.

Η έκταση των σωρευτικών επιπτώσεων σχετίζεται με την έκταση των τόπων του δικτύου Natura 2000 που είναι κοινοί σε δραστηριότητες των παραπάνω σχεδίων και έργων. Η σημασία τους έχει σχέση με την ευαισθησία των στοιχείων χαρακτηρισμού των τόπων αυτών και την ένταση των δράσεων των σχεδίων και των έργων, που μπορούν να δράσουν σωρευτικά. Η σημαντικότητα των επιπτώσεων παρουσιάζεται συνοπτικά στη συνέχεια:

1. Οχληση από θόρυβο, σκόνη και αέριους ρύπους (εκπομπές) κατά την κατασκευή. Οι δράσεις κατασκευής τουριστικών καταλυμάτων, βιομηχανικών εγκαταστάσεων, έργων αξιοποίησης ορυκτών πόρων, έργων οδικών αξόνων (όπως του ΒΟΑΚ) μπορούν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην απώλεια οικοτόπων, αν δεν ληφθούν μέτρα κατά την επιλογή των χώρων των δράσεων.
2. Οχληση από θόρυβο, σκόνη και αέριους ρύπους κατά τη λειτουργία. Η λειτουργία τουριστικών καταλυμάτων, δράσεων ειδικού τουρισμού, βιομηχανικών εγκαταστάσεων, έργων αξιοποίησης ορυκτών πόρων, έργων οδικών αξόνων (όπως του ΒΟΑΚ και του ΠΑΘΕ και Εγνατίας), όταν βρίσκονται κοντά μεταξύ τους μπορούν να έχουν σημαντικές αρνητικές σωρευτικές επιπτώσεις στην μετατόπιση πληθυσμών ειδών πουλιών και άλλων ειδών πανίδας, ιδίως στις περιοχές που συλλειτουργούν βιομηχανικές εγκαταστάσεις ή εξόρυξης.

3. Δέσμευση γης. Ενώ η δέσμευση γης και κάλυψη αυτής με κτίρια μπορεί να είναι σχετικά μικρή σε μια προστατευόμενη περιοχή, εν τούτοις εφόσον στην ίδια περιοχή γίνεται δέσμευση και από εξορυκτικές δραστηριότητες και από οδικά έργα, το σύνολο των επιπτώσεων στην απώλεια οικοτόπων και τον κατακερματισμό ενδιαιτημάτων μπορεί να είναι σημαντική.
4. Κατανάλωση απαιτούμενων πόρων, όπως υδροληψία, εκσκαφές κλπ. Η χρήση πόσιμου νερού και άρδευσης από τουριστικά καταλύματα, όταν προέρχεται από εκμετάλλευση του ίδιου υδατικού πόρου με ένα γειτονικό χώρο εξόρυξης ή έντονης βιομηχανικής δραστηριότητας, όπως για παράδειγμα από μια λίμνη σε περιοχή του δικτύου Natura, μπορεί να επιφέρει σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις σε ενδιαίτημα πουλιών που χρησιμοποιεί τη λίμνη για διατροφή ή και την παραλίμνια περιοχή για φωλεασμό και να έχει σημαντική επίπτωση στο στόχο διατήρησης του αριθμού των ειδών.

Όπως φαίνεται από τα παραπάνω, **δεν μπορούν να αποκλειστούν σημαντικές σωρευτικές επιπτώσεις στους στόχους διατήρησης των ειδών χαρακτηρισμού τόπων του δικτύου Natura 2000.**

2.6 ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ, ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΗΜΑΣΙΑΣ, ΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟΨΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗΣ

2.6.1 Βαθμός απώλειας οικοτόπων (απόλυτος, σχετικός), αλλαγές στη δομή των οικοτόπων

Ο βαθμός απώλειας οικοτόπων δεν μπορεί να προσδιοριστεί με ακρίβεια καθώς πρόκειται για ένα γενικό σχέδιο χωροταξικής ρύθμισης και όχι συγκεκριμένο σχεδιασμό έργου ή σε συγκεκριμένες περιοχές. Είναι όμως πιθανόν στις περιοχές αυτές που θα αυξηθεί η τουριστική δραστηριότητα ως αποτέλεσμα των κατευθύνσεων, ρυθμίσεων και δυνατότητας χορήγησης κινήτρων, με βάση το νέο ΕΧΠ-Τ, να υπάρξει σημαντική επίπτωση στους στόχους διατήρησης με απώλεια οικοτόπων και αλλαγή στη δομή τους, ιδίως μετά και την αλληλεπίδραση με άλλα σχέδια και έργα.

2.6.2 Κίνδυνος μετατόπισης πληθυσμών ειδών, επίπεδο ενόχλησης, μείωση της περιοχής ενδημίας των ειδών, της περιοχής τροφής, των περιοχών καταφυγίων, μεταβολή των ευνοϊκών συνθηκών για την αναπαραγωγή

Η όχληση από την τουριστική δραστηριότητα όταν γίνεται σε υπέρμετρο βαθμό μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στα είδη μεταβάλλοντας τη συμπεριφορά τους, την εξάπλωσή τους και την χρήση μιας περιοχής για τις ανάγκες τους (π.χ. διατροφή, αναπαραγωγή, ξεκούραση). Συνεπώς, είναι πιθανόν να υπάρξει σημαντική επίπτωση στα παραπάνω στοιχεία της ακεραιότητας των τόπων του δικτύου Natura 2000, ιδίως μετά από αλληλεπίδραση με άλλα σχέδια και έργα, όπως η λειτουργία μεγάλων οδικών αξόνων πολύ κοντά στα τουριστικά καταλύματα. Βεβαίως είναι δυνατόν να ληφθούν μέτρα, όπως θα αξιολογηθεί σε επόμενο στάδιο δέουσας εκτίμησης.

2.6.3 Σημασία των επηρεαζόμενων οικοτόπων και ειδών, π.χ. αντιπροσωπευτικότητα, τοπική ποικιλία

Η Ελλάδα έχει μεγάλη ποικιλία τοπίου και τύπων οικοτόπων, ενώ σημειώνεται ότι οι οικοτόποι προτεραιότητας δε δύναται να επηρεαστούν σημαντικά καθώς απαγορεύεται η αφαίρεση οποιασδήποτε έκτασής τους. Ωστόσο άλλοι οικοτόποι του Παραρτήματος Ι οι οποίοι μπορεί να επηρεαστούν άμεσα και για τους οποίους έχουν καθοριστεί και στόχοι διατήρησης είναι επίσης σημαντικοί για το περιβάλλον. Η Ελλάδα φιλοξενεί 85 τύπους οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων σχεδόν το ένα τρίτο

ανήκουν στην κατηγορία των δασών (27 τύποι ή 32%). Οι παράκτιοι και αλοφυτικοί οικότοποι αντιπροσωπεύουν περίπου το 16,4% των τύπων οικοτόπων Κοινοτικού ενδιαφέροντος που απαντούν στην Ελλάδα (14 από τους 85 τύπους) και κατά φθίνουσα σειρά ακολουθούν οι οικότοποι γλυκών υδάτων (9 ή 10,6%), οι παράκτιες θίνες και οι φυσικές και ημιφυσικές χλωώδεις διαπλάσεις (από 8 τύπους ή 9,4% η κάθε κατηγορία), οι λόχμες με σκληρόφυλλη βλάστηση (7 τύποι ή 8,2%), οι βραχώδεις οικότοποι και τα σπήλαια (6 τύποι ή 7%) οι τυρφώνες και βάλτοι (4 τύποι ή 4,7%), και τέλος, τα εύκρατα χέρσα εδάφη και οι λόχμες (2 τύποι ή 2,3%). Είναι δε πιθανόν να υπάρξουν σωρευτικές επιπτώσεις και από σχέδια όπως ορυκτών πόρων, υδατοκαλλιεργειών στη θάλασσα και τα εσωτερικά ύδατα.

2.6.4 Σημασία του τόπου (π.χ. όριο της περιοχής κατανομής για ορισμένους οικοτόπους και είδη, συνδυαστικός ρόλος, σημαντικός για την οικολογική συνδεσιμότητα)

Καθώς το σχέδιο και οι οικότοποι που εξετάζονται για τον τουρισμό αφορούν όλη την επικράτεια και όχι για κάποιο συγκεκριμένο έργο η σημασία του εκάστοτε τόπου πρέπει να εξετάζεται σε επίπεδο ΜΠΕ και της αντίστοιχης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου της συλλογής δεδομένων από το πεδίο (εάν χρειάζεται). Παρόλ' αυτά, μετά και την αθροιστική δράση άλλων πιθανόν εκτεταμένων έργων, όπως γραμμικών έργων οδικών αξόνων, είναι πιθανόν να εμφανιστούν σημαντικές επιπτώσεις μέσω αποκλεισμού οικολογικής συνδεσιμότητας.

2.6.5 Διακοπή ή μεταβολή των οικολογικών λειτουργιών

Ο κατακερματισμός που ενδέχεται να προέλθει από αθροιστικές δράσεις, όπως μια μεγάλη έκταση εξόρυξης και μιας μεγάλης έκτασης τουριστικής επένδυσης, εντός ή και εκτός τόπου Natura όταν αυτή παρεμβάλλεται μεταξύ των δράσεων, είναι πιθανόν να επιφέρει σημαντική μεταβολή οικολογικών λειτουργιών.

2.6.6 Αλλαγές σε βασικά οικολογικά χαρακτηριστικά του τόπου (π.χ. ποιότητα υδάτων)

Το ίδιο ισχύει και για τα βασικά οικολογικά χαρακτηριστικά του τόπου καθώς όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενο κεφάλαιο από την εντατική χρήση νερού μπορεί να αλλοιωθεί η ποιότητα και η επάρκειά τους για την πανίδα και τη χλωρίδα.

2.7 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τελικά, από τα παραπάνω, προκύπτει ότι, από ορισμένες πτυχές του σχεδίου, όπως τα μέγεθος, οι εκπομπές ρύπων, η κατανάλωση φυσικών πόρων, σε αλληλεπίδραση με άλλα Σχέδια και μεγάλα έργα, είναι πιθανόν ή δεν μπορούν να αποκλειστούν σημαντικές επιπτώσεις στην ακεραιότητα των τόπων του δικτύου Natura 2000 λαμβάνοντας υπόψη και τους στόχους διατήρησης.

Συνεπώς, είναι απαραίτητη η συνέχιση της ανάλυσης με το δεύτερο στάδιο, δηλαδή η διενέργεια πλήρους δέουσας εκτίμησης στην οποία θα εκτιμηθούν και θα προταθούν και αντίστοιχα μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων.